

**Program doradztwa edukacyjno-zawodowego
dla VII i VIII klasy szkoły podstawowej
realizowany w Szkole Podstawowej
im. Wojska Polskiego w Wysokiej**

Opracowała Magdalena Kornaś

Podstawa prawna

- 1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)**
2. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.). Na mocy ustawy o systemie oświaty, system oświaty zapewnia między innymi przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
3. Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016 r. (Dz. U. z 2017 r. Poz. 59).
4. *Rozporządzenie MEN z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2017 r. poz. 649).*
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28.03.2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9.08.2017 r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591),
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz. 356),
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz. 1575),
9. Rozporządzenie MEN z dnia 17.03.2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2017 poz. 649),
10. Statut Szkoły

Powołując się na powyższe akty prawne został opracowany program z doradztwa zawodowego na dla klasy 7 i 8.

Program z doradztwa zawodowego został opracowany na podstawie materiałów udostępnionych przez ORE na stronie internetowej <http://doradztwo.ore.edu.pl/> dla klas 7 i 8 szkoły podstawowej.

Struktura programu zawiera:

Cel ogólny

Celem ogólnym programu jest wsparcie uczniów w planowaniu dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej z uwzględnieniem własnego potencjału oraz aktualnej informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
- potrafią dokonać adekwatnej samooceny,
- rozpoznać mocne i słabe strony,
- potrafią dostosować się do zmian,
- potrafią wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z ich zainteresowaniami,
- potrafią dopasować kompetencje do zawodu,
- wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty,
- posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy,
- potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach,
- potrafią przewidzieć skutki działań.

Rodzice:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci

Opis programu

Program przeznaczony jest dla klasy VII i VIII szkoły podstawowej. Stanowi on podstawę programową zajęć projektowych dla uczniów, zaplanowaną na 10 godzin

lekcyjnych w każdej z klas. Zajęcia będą miały formę grupową. W miarę możliwości indywidualne spotkania doradcy z uczniem.

Metody, techniki i formy pracy:

- burza mózgów,
- herb,
- kolaż,
- metaplan,
- drzewko decyzyjne,
- piramida priorytetów,
- symulacje,
- mapa mentalna,
- portfolio,
- debata,
- autoprezentacja,
- praca w grupie,
- kwestionariusze, ankiety
- wywiad,
- IPD

Treści programowe doradztwa edukacyjno-zawodowego zostały zawarte w następujących modułach:

Samopoznanie,

Samopoznanie jest podstawą samooceny, na bazie której uczeń będzie kierował własnym rozwojem zawodowym. Moduł zatem został przygotowany w celu wsparcia uczniów w procesie kształtowania świadomości o sobie samym, z możliwością przeniesienia nabytej wiedzy na grunt edukacyjno-zawodowy oraz rozwijania umiejętności interpersonalnych. Uczniowie poprzez realizowanie poszczególnych zajęć zostaną wyposażeni w odpowiednie zasoby umożliwiające efektywne stawianie oraz realizowanie celów edukacyjno – zawodowych. Na etapie klasy VII największy nacisk położono na tę część programu.

Planowanie,

Podział treści w module podąża za logiką schematu Marzę, Planuję, Działam i koncentruje się na poszczególnych obszarach rozwoju kompetencji uczniów związanych z podejmowaniem trafnych decyzji edukacyjnych i zawodowych powiązanych z planowaniem własnej kariery zawodowej.

Zawodoznawstwo,

Treści zawarte w module prezentują świat zawodów. Są dla ucznia źródłem informacji zawodowej, która jest podstawą racjonalnego wyboru zawodu i dalszego planowania edukacji.

Rynek edukacji i pracy,

Program modułu porusza zagadnienia ważne z punktu widzenia ucznia: dalsza edukacja i rynek pracy. Przejście ze świata edukacji do pracy jest dla niego tożsame z wieloma zmianami o charakterze jakościowym i ilościowym, do których powinien być przygotowany przez szkołę.

Indywidualny Plan Działania

Indywidualny Plan Działania to tworzenie indywidualnej, osobistej wizji kariery. Najlepiej tworzyć go korzystając z pomocy doradcy zawodowego. Rozmowa doradcza jest procesem, w czasie którego doradca proponuje uczniowi pracę nad sobą i nad swoją przyszłością edukacyjno-zawodową. Celem tej pracy staje się stworzenie przez ucznia własnych rozwiązań edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających jego szeroko rozumianą sytuację życiową. Rola doradcy zawodowego polega na towarzyszeniu i wspomaganiu ucznia w jego rozwoju poprzez m.in. pomoc w stworzeniu własnego Indywidualnego Planu Działania. Tworzenie IPD zaplanowany jest na okres 2 lat (klasy 7 i 8)

IPD jest efektem pracy ucznia i doradcy zawodowego wyrażony w formie pisemnej, zawierający cele i alternatywy edukacyjno-zawodowe, działania i terminy ich realizacji. Proces tworzenia IPD bazuje na wcześniejszych zajęciach grupowych z doradcą zawodowym opartych o wyżej wymienione moduły tematyczne.

Rozmowa doradcza - konsultacje indywidualne

Czas: wg potrzeb ucznia

Cel ogólny:

- usystematyzowanie i praktyczne zastosowanie wiedzy, umiejętności oraz wykorzystanie nabytych postaw podczas zajęć z doradcą zawodowym w aspekcie planowania dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej

Cele szczegółowe

Uczeń potrafi:

- nazwać i omówić wszystkie momenty kluczowe występujące podczas planowania swojej dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej,
- samodzielnie wykonać zadania zawarte w modułach 1,2,3,4, realizowanych z doradcą zawodowym,
- konstruować swój Indywidualny Plan Działania

Propozycje metodyczne:

Na realizację IPD przeznaczona zostanie taka ilość czasu, jakiej będzie wymagać sytuacja ucznia. Praca z IPD powinna rozpocząć się od podsumowania realizacji wszystkich czterech modułów. Na tej bazie rozpoznane będą realne problemy ucznia w odniesieniu do jego indywidualnej sytuacji. Następnie w razie potrzeby będzie uzupełniana tematyka zawarta w poszczególnych modułach. Najistotniejszy aspekt konsultacji indywidualnych przy tworzeniu IPD stanowi zapoznanie się z aktualną sytuacją i oczekiwaniami ucznia oraz dostosowanie sposobu pracy do jego potrzeb i warunków.

- **Program podstawowy - zestaw tematów do realizacji z uczniami**

Klasa 7 Tematyka zajęć

1. Odkrywam swoje zasoby,
2. Ty, jako unikalna osoba,
3. Ja i mój herb
4. Kim zostanę? Zainteresowania a wybór zawodu
5. W jakim zawodzie rozwinę skrzydła?
6. Podróż do przyszłości czyli kim będę za 10 lat,
7. Co to jest zawód? Jak zdobyć zawód?
8. Co to jest zawód? Jak zdobyć zawód?
9. Co warto brać pod uwagę wybierając kolejne etapy kształcenia?
10. Gdzie mogę się dalej uczyć?

Klasa 8 Tematyka zajęć

1. System edukacji w Polsce
2. Etapy projektowania kariery zawodowej – jak przygotować się do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych
3. Od elektryka do kierownika
4. Zawody w moim najbliższym otoczeniu
5. Zawody przyszłości
6. Analiza ofert pracy
7. Moje portfolio
8. IPD – podsumowanie pracy
9. Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych
10. Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych

Ewaluacja

Ewaluacja dokonywana jest w sposób systematyczny przez szkolnego doradcę zawodowego na podstawie:

- ✓ rozmów i pogadań z uczniami,
- ✓ obserwacji uczniów, ich zainteresowań i predyspozycji,
- ✓ rozmów z rodzicami,
- ✓ rozmów z wychowawcami klas,
- ✓ analizy dokumentacji szkolnej,
- ✓ badania losów absolwentów naszej szkoły.

PROGRAM REALIZACJI WEWNATRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO w roku szkolnym 2022/23

Tematyka działań	Odbiorcy	Metody i formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
Spotkanie z zespołem ds. realizacji doradztwa zawodowego, analiza założeń programu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2022/2023	-----	Dyskusja, analiza potrzeb	Doradca zawodowy/n auczyciele/dyrektor	wrzesień
Diagnoza potrzeb doradczych uczniów	Klasy VII i VIII	Dyskusja grupowa	Doradca zawodowy	wrzesień
Przygotowanie zajęć warsztatowych dla	Klasy VII i VIII	-	Doradca zawodowy	wrzesień

poszczególnych klas wg wcześniej ustalonych modułów				
Przeprowadzenie zajęć warsztatowych w klasach VII i VIII	Klasa VII i VIII	Warsztaty grupowe	Doradca zawodowy	Wrzesień-listopad
Udzielanie indywidualnych porad uczniom, rodzicom i wspieranie wychowawców w orientacji zawodowej uczniów	Klasa VII i VIII	Rozmowy indywidualne	Doradca zawodowy/ wychowawcy / pedagog szkolny	Cały rok w miarę potrzeb
Przygotowanie spotkania informacyjnego dla rodziców uczniów klas VIII- z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych	Rodzice klasy VIII	Spotkanie grupowe	wychowawc a	Styczeń - luty
Spotkanie z uczniami szkół ponadpodstawowych w celu zaprezentowania oferty szkół	Klasa VIII	Spotkanie podczas godziny wychowawczej	wychowawc a	II semestr
Udział w Festiwalu zawodów w Suchej beskidzkiej (jeśli będzie organizowany)	Klasa VIII	Wyjazd na festiwal	wychowawc a	Marzec
Wyjścia grupowe na dni otwarte do szkół	Klasy VIII	Wyjazd do szkół	wychowawc a	Maj-czerwiec
Pomoc podczas rekrutacji do szkół	Klasa VIII	Spotkania grupowe i indywidualne	Wychowawc a	Maj- czerwiec
Wzbogacenie warsztatu pracy szkolnego doradcy zawodowego i gromadzenie materiałów metodyczno- dydaktycznych.			Doradca zawodowy	Cały rok
Stała współpraca z wychowawcami w zależności od potrzeb i pomoc w prowadzeniu zajęć wychowawczych, także GDDW.	Klasy VII i VIII	rozmowy	Doradca/ wychowawc a	Cały rok

Bibliografia:

1. Belbin, R.M. (2002). *Twoja rola w zespole*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Cottrell S. (2007). *Podręcznik umiejętności studiowania*. Poznań, Zysk i S-ka Wydawnictwo.
3. Covey S. (2011). *7 nawyków skutecznego nastolatka*, Poznań, Rebis.
4. Erickson, E. H. (1997). *Dzieciństwo i społeczeństwo*. Poznań: Dom Wydawniczy

Rebis.

5. Hebda, P, Madejski, J. (2004). *Zawód z pasją*. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Park.
6. *Szkoła, praca, przyszłość. Mapa Karier*, Scenariusze zajęć z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkoły podstawowej.
7. www.ore.edu.pl
8. <https://barometrzwodow.pl/>
9. www.perspektywy.pl
10. www.mapakarier.org
11. www.sdsiz.irk.onet.pl
12. www.praca.gov.pl
13. www.socrates.org.pl
14. www.europa.eu.int

Przykładowe scenariusze

Scenariusze zajęć

Scenariusz 1

Czas trwania: 45 minut.

Temat: Odkrywam swoje zasoby.

Cel ogólny: samopoznanie poprzez określenie własnego potencjału.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają czym są zdolności, umiejętności oraz zainteresowania,
- rozpoznają swoje mocne strony,
- kształtują obraz siebie korzystając z informacji zwrotnych innych uczniów.

Metody pracy:

- praca indywidualna, praca w parach, praca w małych grupach, dyskusja, burza mózgów, psychodrama.

Środki dydaktyczne:

- kartki papieru, flamastry.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący zadaje uczniom pytanie czym są zdolności, propozycje uczniów zapisuje na tablicy. Następnie wykorzystując podobną procedurę zachęca uczniów do zastanowienia się nad terminem umiejętności. Prowadzący podsumowuje i uzupełnia wypowiedzi uczniów. Razem z klasą omawia zależności pomiędzy wypisanymi kategoriami.

Przykładowe pytania do zagadnienia:

- a) rozwijanie umiejętności przy braku zdolności,
- b) brak rozwoju przy posiadanych zdolnościach,
- c) zdolności kompatybilne z zaangażowaniem w rozwój.

Prowadzący wprowadza również pojęcie zainteresowań jako uzupełnienie wcześniejszych zagadnień.

Ćwiczenie 1 Poznaję siebie (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom kartę „Ja-od A do Z”, uczniowie mają za zadanie dopisać do każdej litery alfabetu określenie, które do nich pasuje. Zachęca do szukania określeń pozytywnych. W przypadku gdy uczniowie mają trudności z uzupełnieniem **poszczególnych liter, mogą korzystać z pomocy innych osób w klasie. Osoby chętne proszone są** o przeczytanie swojej pracy na forum.

Ćwiczenie 2 Moje mocne i słabe strony (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom kartę „Jaki jestem?” i zachęca, aby uczniowie zaznaczyli te cechy, które ich opisują. Następnie spośród wybranych cech, uczniowie proszeni są o wytypowanie takich, które są ich mocnymi stronami i tych, które mogą określić jako swoje słabe strony. Prowadzący zachęca uczniów, aby zastanowili się, czy wśród wybranych cech są takie, nad którymi chcieliby popracować.

Ćwiczenie 3 Co myślą o mnie inni? (czas wykonania 10 minut)

Prowadzący prosi, aby każdy uczeń podszedł do czterech różnych osób w klasie z prośbą, by zapisały mu na kartce po jednej pozytywnej cesze, jaką w nim spostrzegają (wprowadzamy zakaz negatywnych informacji). Jeśli cecha, którą dana osoba chciała napisać jest już na kartce, stawia przy niej wykrzyknik i wpisuje inną. Chętni uczniowie czytają na forum czego dowiedzieli się o osobie od innych osób. Na zakończenie prowadzący zwraca uwagę na rolę informacji otrzymywanych od innych osób w tworzeniu obrazu siebie.

Ćwiczenie 4 Moje zainteresowania (czas wykonania 15 minut)

Uczniowie mają za zadanie wypisać na kartce 10 czynności, którymi się interesują, które lubią robić w swoim wolnym czasie. Po wykonaniu ćwiczenia, uczniowie łączą się w pary i omawiają swoją pracę z drugą osobą.

Podsumowanie (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący podsumowuje zajęcia. Rundka informacji zwrotnych - Co było dla mnie najbardziej cenne na zajęciach?, Czego nowego dowiedziałem/łam się o sobie?.

Bibliografia/netografia:

- Druczak K., Mańturz M., Mrozek M., Rozwijam skrzydła — poradnik metodyczny dla wychowawców gimnazjum w zakresie doradztwa zawodowego, Warszawa 2013 oraz [w:] KOWEZIU_Rozwijam_skrzydła.pdf.
- Gurycka A, Rozwój i kształtowanie zainteresowań, Warszawa 1989.

- Nowacki T., Korabiowska – Nowacka K., Baraniak B., Nowy Słownik Pedagogiki pracy, Warszawa 2000.
- <http://www.gimmaniowy.czorsztyn.iap.pl/doradztwostan> na dzień 01.2017.
- Lewandowska B., Poznaj siebie, poznaj zawody, poznaj ścieżki kształcenia – scenariusz zajęć warsztatowych z zakresu poradnictwa zawodowego dla uczniów II klasy gimnazjum. Część II, 2007.
- <http://www.edukator.koweziu.edu.pl/265/stan> na dzień 01.2017.

U - 1

„Ja od A do Z”

Dopisz do każdej litery alfabetu określenie, które w jakiś sposób do Ciebie pasuje.
Staraj się
używać określeń pozytywnych.

U-2

Jaki jestem / Zaznacz cechy, które najlepiej Cię charakteryzują.

odpowiedzialny	
sumienny	
obowiązkowy	
emocjonalny	
rozrywkowy	
pracowity	
dokładny	
asertywny	
odważny	
twórczy	
zaangażowany	
wymagający	
pewny siebie	
komunikatywny	
współczujący	
miły	
inteligentny	
dociekliwy	
niezależny	
oddany	

lojalny	
godny zaufania	
tolerancyjny	
towarzyski	
wrażliwy	
zdecydowany	
przekonujący	
perfekcyjny	
sumienny	
kulturalny	
dynamiczny	
dyskretny	
rozważny	
taktowny	
słowny	
lubiący wyzwania	
otwarty	
opanowany	
z poczuciem humoru	
spostrzegawczy	

uległy	
uparty	
skromny	
ostrożny	
cierpliwy	
dociekliwy	

roztargniony	
spóźnialski	
impulsywny	
małomówny	
uległy	
skryty	

Wypisz cechy, które zaznaczyłeś/aś:

Które cechy są Twoją mocną, a które słabą stroną?

Mocna strona

Słaba strona:

Nad którymi cechami chciałbyś/chciałabyś popracować?

U-3

Wypisz 10 czynności, którymi się interesujesz, którymi lubisz się zajmować w wolnym czasie.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

Scenariusz 2

Czas trwania: 45 minut

Temat: Kim zostanę?

Cel ogólny: rozpoznanie własnych zasobów (zdolności, umiejętności, zainteresowań)

w temacie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- planują swoje wybory edukacyjno - zawodowe uwzględniając własne uzdolnienia, umiejętności i zainteresowania,
- wiedzą jakie umiejętności mogą być generowane przez specyficzne zdolności,
- poznają zawody odpowiadające ich zainteresowaniom.

Metody pracy:

- mini wykład, praca indywidualna, praca w małych grupach, dyskusja, burza mózgów, praca domowa.

Środki dydaktyczne:

- tablica.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie: (czas wykonania 10 minut)

Prowadzący przypomina temat zainteresowań, zdolności i umiejętności. Zachęca uczniów do zastanowienia się nad ich znaczeniem w wyborze kierunku kształcenia/zawodu.

Ćwiczenie 1 Jaki zawód będzie dla mnie interesujący? (czas wykonania 15 minut)

Prowadzący rozdaje „Test zainteresowań” oraz zapoznaje uczniów z instrukcją. Po wypełnieniu ankiety udziela informacji dotyczących obliczania i interpretacji wyników. Im więcej wyborów w danej kategorii, tym wyższy poziom skłonności w poszczególnych grupach zawodowych. Następnie prowadzący prosi, by każdy uczeń podzielił się na forum uzyskanymi wynikami.

Prowadzący zachęca uczniów do rozmowy z osobami dorosłymi z najbliższego otoczenia

o tym, jakie były ich zainteresowania w przeszłości oraz czy zainteresowania te przełożyły się na zawody przez nich wykonywane.

Ćwiczenie 2 Jakie mam zdolności? (czas wykonania 15 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom test na uzdolnienie oraz tłumaczy instrukcje wykonania. Po uzupełnieniu przez uczniów testu przekazuje informacje dot. interpretacji wyników. Osoby chętne dzielą się swoimi wynikami na forum. Następnie uczniowie, którzy otrzymali najwyższy wynik w zakresie danej zdolności, łączą się w grupy i wspólnie wypełniają tabelkę, w którą wpisują zachowania wyrażające dane uzdolnienia oraz

zastanawiają się nad zawodami odpowiadającymi tym zdolnościom. Swoje pomysły przedstawiają na forum.

Podsumowanie (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący podsumowuje zajęcia podkreślając znaczenie zainteresowań, zdolności i umiejętności w wyborze ścieżki zawodowej. Mądre jest to, co mówi dzisiaj świat, by wybrać tak zwany przyszłościowy zawód, czyli ten który daje bezpieczne i stabilne życie. Jednak to kryterium może być niewystarczające. Może być przyczyną na przykład wypalenia, osłabienia motywacji albo obniżonych nastrojów. Trzeba dzisiaj mądrze łączyć wartości, pasje i praktykę rozeznawania określonych rynków.

Na zakończenie zachęca uczniów do zagrania w „Tajemnice Aeropolis”. Prowadzący informuje, że wyniki uzyskane na poszczególnych etapach gry pozwolą sprawdzić, czy mają predyspozycje lub talent do wykonywania pewnej grupy zawodów. Wyniki mogą ułatwić samopoznanie lub stanowić inspirację do podjęcia działań w danym kierunku.

Grę można ściągnąć ze strony <http://www.paninformatyk.com.pl/informatyka/pobierz-tajemnice-aeropolis/>

Bibliografia/netografia:

- Biłko J., na podstawie materiałów Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2 w Krakowie wykorzystanych w projekcie Azymut kariery edukacyjno – zawodowej, Kraków 2008.
- Nowacki T., Korabiowska – Nowacka K., Baraniak B, *Nowy Słownik Pedagogiki Pracy*, Warszawa 2000.
- <http://www.paninformatyk.com.pl/informatyka/pobierz-tajemnice-aeropolis/> stan na dzień 01.2017.

Materiały dla ucznia

U-1

Test zainteresowań

Test składa się z 40 pytań. Odpowiedz na pytania zaznaczając w tabeli czynności, które lubisz wykonywać:

- Jeżeli bardzo lubisz coś robić – wpisz 2 punkty;
- Jeżeli lubisz coś robić czasami – wpisz 1 punkt;
- Jeżeli nie lubisz czegoś robić– wpisz 0 punktów.

Nie spiesz się przy rozwiązywaniu testu, ale też nie zastanawiaj się zbyt długo. Najczęściej

Pierwszy wybór jest najlepszy i najtrafniejszy.

Czy lubisz		Bardzo lubię to robić. 2 punkty	Lubię to robić czasami. 1 punkt	Nie lubię tego robić. 0 punktów
1.	Obserwować pracę maszyn?			
2.	Opiekować się zwierzętami?			
3.	Poznawać pracę nauczyciela lub lekarza?			
4.	Czytać wiersze?			
5.	Przeprowadzać eksperymenty?			
6.	Przebywać w towarzystwie kolegów i koleżanek?			
7.	Uczyć się biologii?			
8.	Czytać literaturę piękną?			
9.	Opiekować się innymi ludźmi?			
10.	Poznawać prawa chemiczne?			
11.	Naprawiać drobne urządzenia techniczne?			
12.	Pisać wypracowania?			
13.	Analizować różne zjawiska?			
14.	Stuchać o problemach innych?			
15.	Przesadzać kwiaty?			
16.	Zwiedzać zakłady pracy, warsztaty?			
17.	Uczyć się historii?			
18.	Rozwiązywać zadania matematyczne?			
19.	Występować przed publicznością, np. wygłaszać referaty przed klasą?			

Czy lubisz		Bardzo lubię to robić. 2 punkty	Lubię to robić czasami. 1 punkt	Nie lubię tego robić. 0 punktów
20.	Obserwować życie roślin i zwierząt?			
21.	Poznawać budowę różnych urządzeń technicznych?			
22.	Uczyć się języka polskiego?			
23.	Czytać o odkryciach fizyki?			
24.	Pomagać innym w odrabianiu lekcji?			
25.	Poznawać eksperymenty z zakresu genetyki?			
26.	Opracowywać lub analizować projekty techniczne?			
27.	Chodzić do teatru?			
28.	Kierować się w życiu logicznym myśleniem?			
29.	Opowiadać dzieciom bajki?			
30.	Konstruować z części modele samochodów, statków, samolotów, itp.?			
31.	Hodować rośliny?			
32.	Czytać o nowoczesnych rozwiązaniach technicznych?			
33.	Wykonywać drobne remonty w domu?			
34.	Czytać czasopisma przyrodnicze?			
35.	Poznawać historię świata?			
36.	Uczyć się przedmiotów ścisłych?			
37.	Udzielać innym wsparcia w trudnych sytuacjach?			
38.	Zwiedzać wystawy techniczne?			
39.	Brać udział w konkursach, olimpiadach historycznych?			
40.	Czytać o programach komputerowych?			

Arkusz odpowiedzi:

W poniższej tabeli przy odpowiednim numerze pytania wpisz liczbę punktów, którą wpisałeś.

I		II		III		IV		V	
Nr pytania	Ilość punktów	Nr pytania	Ilość punktów	Nr pytania	Ilość punktów	Nr pytania	Ilość punktów	Nr pytania	Ilość punktów
1.		2.		4.		5.		3.	
11.		7.		8.		13.		6.	
16.		10.		12.		18.		9.	
21.		15.		17.		23.		14.	
26.		20.		22.		28.		19.	
30.		25.		27.		32.		24.	
33.		31.		35.		36.		29.	
38.		34.		39.		40.		37.	
Suma:		Suma:		Suma:		Suma:		Suma:	

Analiza wyników:

Przyjrzyj się teraz swoim wynikom. Zwróć uwagę na te obszary, w których uzyskałeś/uzyskałaś najwięcej punktów. One określają Twoje zainteresowania zawodowe. Pamiętaj, że wybór przyszłego zawodu zgodnie z zainteresowaniami jest jednym z warunków odnoszenia sukcesów w karierze zawodowej oraz osiągnięcia satysfakcji z wykonywanej pracy.

Test zainteresowań określa 5 grup zainteresowań, są to:

I. Zainteresowania techniczne - Uczniowie, którzy uzyskali wysoki wynik w tym obszarze, lubią prace manualne i techniczne. Chętnie zajmują się wytwarzaniem przedmiotów

z różnych materiałów. Interesuje ich budowa i działanie różnych urządzeń technicznych. Potrafią sprawnie naprawiać urządzenia, maszyny, a także sprzęt AGD, a nawet komputerowy. Interesują się przedmiotami ścisłymi: matematyka, fizyka, informatyka, technika. Jeżeli uzyskałeś/uzyskałaś wysoki wynik w tej grupie zainteresowań, zastanów się nad kontynuowaniem dalszej nauki w:

- liceum ogólnokształcącym, w klasach o profilu matematyczno-informatycznym, matematycznym i fizycznym;

- technikum – biorąc pod uwagę zawody: technik mechanik, mechanik pojazdów samochodowych, technik elektryk, elektronik, technik informatyk, technik – obsługa maszyn

i urządzeń, itp.;

- branżowej szkole I stopnia - w zawodzie, np. elektryk, operator obrabiarek skrawających, monter instalacji, monter budownictwa, mechanik monter maszyn i urządzeń, stolarz tapicer, piekarz, cukiernik, kucharz, betoniarz – zbrojarz, posadzkarz, murarz, cieśla, malarz.

II. Zainteresowania przyrodnicze – Uczniowie, którzy uzyskali w tym obszarze wysoki wynik interesują się przyrodą, chemią, a także ochroną środowiska. W szkole chętnie uczą się biologii i chemii. Ich przyszła praca zawodowa może być związana z przyrodą, chemią, zoologią, biotechnologią, ochroną środowiska itp. Może to również być praca polegająca na prowadzeniu analiz, doświadczeń, eksperymentów biologicznych i chemicznych.

Jeżeli uzyskałeś/uzyskałaś wysoki wynik w tej grupie zainteresowań, zastanów się nad kontynuacją dalszej nauki w:

- liceum ogólnokształcącym – w klasach o profilu biologiczno-chemicznym, matematyczno-geograficznym, biologicznym, chemicznym;

- technikum – w zawodach, np. technik ochrony środowiska;

- branżowej szkole I stopnia – biorąc pod uwagę zawody, np. ogrodnik, rolnik.

III. Zainteresowania humanistyczne – Uczniowie mający ten typ zainteresowań często osiągają wysokie wyniki w przedmiotach humanistycznych takich jak: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie. Wybór przyszłej pracy zawodowej często jest związany z pracą na rzecz kultury i jej propagowania, nauki, literatury, działalności dydaktycznej oraz z zawodami artystycznymi.

Jeżeli uzyskałeś/uzyskałaś wysoki wynik w tej grupie zainteresowań, zastanów się nad kontynuowaniem dalszej nauki w:

- liceum ogólnokształcącym – w klasach o profilu humanistycznym, teatralnym, językowym, dziennikarskim, kulturowym, politologicznym;
- technikum – w zawodach: technik organizacji usług gastronomicznych, technik hotelarstwa, technik handlowiec, technik usług fryzjerskich, kelner itp.;
- branżowej szkole I stopnia – biorąc pod uwagę zawody typu: krawiec, fryzjer i inne.

IV. Zainteresowania matematyczne i fizyczne – Uczniowie, charakteryzujący się tym typem zainteresowań, chętnie uczestniczą w lekcjach matematyki, informatyki, fizyki, chemii. Często wybór przyszłego zawodu jest związany ze światem nowoczesnych technologii, projektów technicznych, analiz i danych.

Jeżeli uzyskałeś/uzyskałaś wysoki wynik w tej grupie zainteresowań, zastanów się nad kontynuowaniem dalszej nauki w:

- liceum ogólnokształcącym – w klasach o profilu matematycznym, matematyczno-fizycznym, matematyczno-informatycznym;
- technikum – w zawodach: technik informatyk, technik elektryk, technik mechatronik, technik telekomunikacji itp.;
- branżowej szkole I stopnia – w zawodach typu: elektromechanik, elektryk, itp.

V. Zainteresowania społeczne – Uczniowie, którzy w tym obszarze uzyskali wysoki wynik, lubią kontakty z innymi ludźmi. Chętnie opiekują się innymi, pomagają, uczą, wspierają. Często wybierają zawody związane z opieką, wychowaniem oraz działalnością usługową. Przedmioty szkolne, które są przez nich lubiane to najczęściej: wiedza o społeczeństwie, język polski, biologia, historia, a także wychowanie fizyczne. Jeżeli uzyskałeś/uzyskałaś wysoki wynik w tej grupie, zastanów się nad kontynuowaniem dalszej nauki w:

- liceum ogólnokształcącym – w klasach o profilu humanistycznym lub ogólnym.

U-2

Kwestionariusz uzdolnień

Przeczytaj uważnie poniższe stwierdzenia. Czy potrafisz wykonywać opisane czynności? Zaznacz stopień, w jakim są one prawdziwe.

1. Nie potrafię.
2. Potrafię w stopniu niewielkim.
3. Potrafię.
4. Potrafię w dużym stopniu.

1. Wykonywać obliczenia w pamięci	1	2	3	4
2. Poszukiwać informacji na interesujący temat	1	2	3	4
3. Uczyć się języka obcego	1	2	3	4
4. Orientować się w obcym terenie	1	2	3	4
5. Zaprojektować wystrój własnego pokoju	1	2	3	4
6. Przekonywać innych do swoich racji	1	2	3	4
7. Wykonywać pracę wymagającą perfekcji	1	2	3	4
8. Wykonywać działania na ułamkach	1	2	3	4
9. Wyciągać wnioski z przedstawianych analiz	1	2	3	4
10. Rozumieć sens czytanego tekstu.....	1	2	3	4
11. Instalować oprogramowania.....	1	2	3	4
12. Ubierać się w oryginalny sposób	1	2	3	4
13. Zorganizować wycieczkę klasową	1	2	3	4
14. Tworzyć estetyczne rzeczy	1	2	3	4
15. Porównywać promocyjne ceny produktów	1	2	3	4

17. Napisać krótkie opowiadanie	1	2	3	4
18. Rozumieć instrukcję urządzeń.....	1	2	3	4
19. Zagrać lub zanucić usłyszaną melodię.....	1	2	3	4
20. Pokierować pracą kolegów przy wykonywaniu projektu.....	1	2	3	4
21. Montować elementy	1	2	3	4
22. Sprawnie przeliczać jednostki miary	1	2	3	4
23. Uczyć się nowych treści.....	1	2	3	4
24. Opowiedzieć film, który obejrzałeś	1	2	3	4
25. Dopasowywać brakujące fragmenty do części posiadanych	1	2	3	4
26. Grać w szkolnych przedstawieniach.....	1	2	3	4
27. Rozwiązywać konflikty w grupie.....	1	2	3	4
28. Wykonywać drobne prace budowlane	1	2	3	4
29. Obliczać powierzchnie pomieszczeń	1	2	3	4
30. Rozwiązywać zagadki wymagające myślenia logicznego	1	2	3	4
31. Posługiwać się bogatym słownictwem.....	1	2	3	4
32. Rozumieć mechanizm działania sprzętów domowych.....	1	2	3	4
33. Zadbać o estetykę pomieszczeń, w których przebywasz	1	2	3	4
34. Brać odpowiedzialność za wykonane przez grupę zadania	1	2	3	4
35. Wykonywać z drewna różne rzeczy.....	1	2	3	4
36. Odczytywać z mapy odległości	1	2	3	4
37. Z różnych informacji wybierać to, co jest najważniejsze	1	2	3	4
38. Rozumieć znaczenie rzadko używanych słów	1	2	3	4
39. Montować całość z posiadanych elementów	1	2	3	4
40. Wyrażać swoje uczucia w muzyce i sztuce.....	1	2	3	4
41. Mobilizować innych do walki w czasie zawodów sportowych	1	2	3	4
42. Sklejać modele statków i samolotów	1	2	3	4
43. Policzyc objętość naczyń	1	2	3	4

40. Wyrażać swoje uczucia w muzyce i sztuce1 2 3 4
41. Mobilizować innych do walki w czasie zawodów sportowych1 2 3 4
42. Sklejać modele statków i samolotów1 2 3 4
43. Policzyc objętość naczyń1 2 3 4

Arkusz obliczeniowy dla kwestionariusza uzdolnień

Zdolność posługiwania się liczbami		Zdolność wnioskowania dedukcyjnego		Uzdolnienia werbalne		Uzdolnienia techniczno-przestrzenne		Uzdolnienia artystyczne		Zdolności organizacyjne		Zdolności manualne	
Poz.	Pkt.	Poz.	Pkt.	Poz.	Pkt.	Poz.	Pkt.	Poz.	Pkt.	Poz.	Pkt.	Poz.	Pkt.
1		2		3		4		5		6		7	
8		9		10		11		12		13		14	
15		16		17		18		19		20		21	
22		23		24		25		26		27		28	
29		30		31		32		33		34		35	
36		37		38		39		40		41		42	
43		44		45		46		47		48		49	
Suma pkt.....		Suma pkt.....		Suma pkt.....		Suma pkt.....		Suma pkt.....		Suma pkt.....		Suma pkt.....	

Wynik bardzo wysoki - 25-28

Wynik wysoki - 21-24

Wynik średni - 13-20

Wynik niski - 7-12

Interpretacja wyników

Zdolność posługiwania się liczbami: opisuje zakres umiejętności wykonywania podstawowych działań. Określa stopień, w jakim dana osoba czuje się swobodnie wykonując zadania polegające na dokonywaniu obliczeń.

Zdolność wnioskowania dedukcyjnego: jest to zdolność do wyciągania wniosków z podanych informacji i dochodzenia do poprawnych konkluzji. Wiąże się z umiejętnością rozwiązywania problemów. Cecha ta również koreluje z myśleniem naukowym.

Uzdolnienia werbalne: wyrażają zdolności językowe i zakres słownictwa. Określają stopień rozumienia komunikatów składających się z różnych części mowy, a także umiejętność identyfikowania wyrazów, których znaczenie jest podobne lub przeciwne. Oceniają zdolność do efektywnego działania w środowisku wymagającym rozumienia instrukcji werbalnych lub podawanych na piśmie. Cecha ta koreluje ze zdolnościami humanistycznymi.

Uzdolnienia techniczno – przestrzenne: oceniają umiejętność tworzenia obrazów i manipulowania nimi w wyobraźni. Dobrze korelują z myśleniem technicznym. Określają stopień wykorzystywania zdolności mentalnej wizualizacji przy porównywaniu kształtów. Szczególnie jest to ważna cecha w środowisku, gdzie konieczność wizualizacji jest zasadniczym warunkiem zrozumienia i wykonania zadania.

Uzdolnienia artystyczne: określają umiejętność tworzenia czegoś nowego i oryginalnego. Przejawianie niekonwencjonalności w doborze tematu, techniki, kompozycji. Uzdolnienia artystyczne korelują z kreatywnością, poczuciem estetyki, ekspresyjnością.

Zdolności organizacyjne: zdolność do skutecznego organizowania pracy własnej, umiejętność wyznaczania i przestrzegania priorytetów, tworzenia planów i podążania nimi.

Zdolności manualne: określają sprawność manualną przejawiającą się w zdolnościach do wykonywania pracy ręcznej. Istotne znaczenie mają odpowiednia koordynacja ruchowa, poczucie estetyki, dbałość o szczegóły.

Scenariusz 3

Czas trwania: 45 minut.

Temat: Ty, jako unikalna osoba.

Cel ogólny: kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają definicję osobowości,
- wiedzą czym jest temperament oraz dostrzegają jego związek z osobowością,
- potrafią określić cechy osób introwertywnych oraz ekstrawertywnych,
- **poznają własne cechy osobowości.**

Metody pracy:

- praca indywidualna, praca w małych grupach, dyskusja, burza mózgów, rysunek, psychodrama.

Środki dydaktyczne:

- tablica, kartki papieru, markery.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie (czas wykonania 5 minut, prezentacja)

Prowadzący dzieli uczniów na kilkusobowe grupy. Rozdaje kartki papieru. Uczniowie wykorzystując metodę burzy mózgów zastanawiają się, co się składa na osobowość człowieka. Pomysły przedstawiają w formie rysunku. Swoją pracę prezentują na forum. Prowadzący podsumowuje ćwiczenie, zapoznając uczniów z definicją osobowości (slajd 2).

Ćwiczenie 1 Gdzie jest początek? (czas wykonania 5 minut)

Za pomocą rozmowy kierowanej prowadzący zachęca uczniów do refleksji nt. czynników kształtujących osobowość. Przy omawianiu tematu podkreśla kluczową rolę biologii, środowiska oraz procesów psychicznych danej osoby. Wprowadza temat temperamentu.

Ćwiczenie 2 Jaki/a jestem? (czas wykonania 10 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom test temperamentu H.J.Eysencka, informując o zasadach wykonania oraz interpretacji kwestionariusza. Osoby chętne dzielą się uzyskanymi wynikami na forum. Prowadzący, omawiając slajd 3, podsumowuje wypowiedzi uczniów.

Ćwiczenie 3 Jak to jest być introwertykiem/ekstrawertykiem?(czas wykonania 5 minut)

Prowadzący rysuje na tablicy 2 postaci, które symbolizują osobę ekstrawertywną oraz introwertywną. Uczniowie podchodzą do tablicy i do każdej postaci dopisują cechy charakterystyczne dla danego typu. W swoich opisach uwzględniają zachowanie, potrzeby oraz środowisko danej osoby. Prowadzący uzupełnia informacje uczniów.

Możliwe odpowiedzi:

Introwertyk: spokój, cisza, refleksyjność, czas dla siebie.

Ekstrawertyk: kontakt z innymi, rozmowy, różnorodność bodźców.

Ćwiczenie 4 Jakim typem osobowości jestem?(czas wykonania 15 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom test osobowości Le Sennea. Omawia sposób wykonania oraz interpretacji kwestionariusza. Osoby chętne dzielą się swoimi wynikami na forum. Zachęca uczniów do podzielenia się informacją, czego nowego dowiedzieli się o sobie po wykonaniu testu.

Podsumowanie:

Prowadzący podsumowuje zajęcia podkreślając wyjątkowość, ale także charakterystyczne wzorce zachowania przejawiające się w opisie danej osoby. Zachęca uczniów do wypowiedzenia się w kwestii co wartościowego dla siebie wyniosą z zajęć.

Bibliografia/netografia:

- P.G.Zimbardo, *Psychologia i życie*, Warszawa 1999.
- P.G.Zimbardo, R.L.Johnson, V.McCann, *Psychologia kluczowe koncepcje*, Warszawa 2010.
- <http://www.gimmaniowy.czorsztyn.iap.pl/doradztwo/testy/14.pdf> stan na dzień 01.2017.

Materiały dla nauczyciela

N-1

Osobowość – właściwości psychologiczne stanowiące o ciągłości zachowań jednostki w różnych sytuacjach i różnym czasie.

Psychologowie definiują osobowość na wiele różnych sposobów, ale prawie we wszystkich definicjach znajdziemy dwa podstawowe pojęcia: wyjątkowość i charakterystyczne wzorce zachowania.

Możemy pojmować osobowość jako „domyślne ustawienie” osobistych niepowtarzalnych wzorców motywów, emocji i spostrzeżeń jednostki, wraz z wyuczonymi schematami, służącymi rozumieniu siebie samych i świata.

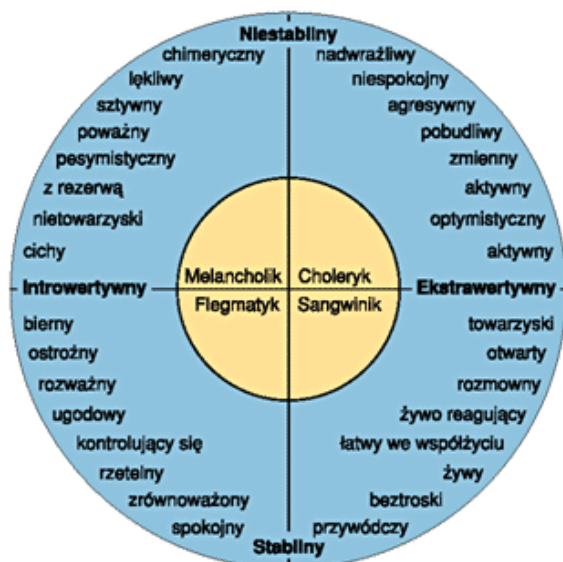
Osobowość to także uogólniający termin, określający właściwości, które czynią nas tymi, którymi jesteśmy. Z kolei wszystko to jest osadzone w kontekście naszej kultury, relacji społecznych i poziomu rozwoju.

Najstarsze podejścia do opisu osobowości to dzielenie ludzi na ograniczoną liczbę odrębnych typów oraz szacowanie stopnia, w jakim mogą ich opisywać odmienne cechy. Można je sklasyfikować jako teorie dyspozycyjne (teorie typów, cech, temperamentu).

Teorie typów, takie jak teoria Sheldona i teoria Junga, wychodzą od właściwości osobowości, by podzielić ludzi na odrębne grupy czyli typy (na przykład ekstrawertyków i introwertyków) i próbują przewidywać zachowania na podstawie przynależności do typu. Teorie cech opisują ludzi według ciągłych wymiarów osobowości (jednostka może się na danym wymiarze lokować wysoko, nisko albo gdziekolwiek między krańcami) i przewidują zachowania na podstawie natężenia cech danej osoby.

Jednym z najważniejszych teoretyków cech był Hans Eysenck, który przedstawił model łączący typy, cechy i zachowanie w hierarchiczny system. Eysenck wyróżnił 3 rozległe wymiary: ekstrawersję, neurotyzm, psychotyzm.

Cztery ćwiartki Eysenckowskiego koła osobowości

Uważa on, że zróżnicowanie jednostek pod względem tych 3 wymiarów jest spowodowane różnicami genetycznymi i biologicznymi.

Temperament oznacza wrodzone skłonności osobowościowe, które mogą być uwarunkowane czynnikami związanymi z funkcjonowaniem mózgu lub z czynnikami genetycznymi, które ujawniają się zwykle we wczesnym dzieciństwie. Temperament stanowi podłoże osobowości i określa stosunek jednostki do życia. Prace Kagana koncentrowały się na wymiarze temperamentu określanym jako temperament zahamowany lub niezahamowany.

Kagan prowadził fascynujący program badawczy dotyczący wrodzonych podstaw nieśmiałości. Program ten wykazał, że noworodki już od pierwszych dni życia różnią się stopniem, w jakim reagują na stymulację. Około 20% wszystkich dzieci cechuje się wysoką reaktywnością i pobudliwością, podczas gdy około dwa razy więcej w reakcji na nową stymulację zachowuje spokój. Te początkowe różnice przejawiają się w różnicach temperamentalnych: większość pobudliwych dzieci staje się nieśmiałymi introwertykami, podczas gdy te mniej pobudliwe stają się ekstrawertykami.

Jakie czynniki kształtują osobowość?

Biologia (patrz temperament)

Środowisko - wielu teoretyków osobowości kładzie nacisk na wczesne doświadczenia z dzieciństwa: szczególną rolę pełnią rodzice oraz ich styl wychowania. Niebagatelne znaczenie ma również kolejność narodzin dzieci w rodzinie. W późniejszych latach kluczowe znaczenie w kształtowaniu osobowości mają kontakty z rówieśnikami oraz doświadczenia wyniesione z tych relacji.

Procesy psychiczne - to w jaki sposób postrzegamy rzeczywistość decyduje o tym jakie prezentujemy postawy w stosunku do wydarzeń pojawiających się w naszym życiu. Osoba otwarta – ekstrawertyk – będzie filtrowała swoje doświadczenia przez swój ekstrawertywny punkt widzenia. W podobnej sytuacji całkowicie odmiennie może zareagować osoba introwertywna. Równie ważna w odbiorze rzeczywistości jest motywacja, uczenie się, procesy świadome i nieświadome.

Materiały dla ucznia

U-1

Diagnostyka temperamentu według testu H.J. Eysencka

Na podane niżej pytania należy udzielić odpowiedzi „tak” albo „nie”.

- 1. Czy często pociągają cię nowe wrażenia, doświadczenia, ryzyko?**
- 2. Czy często szukasz pomocy u przyjaciół, którzy cię rozumieją, mogą pocieszyć i wesprzeć?**
3. Czy w swojej aktualnej sytuacji życiowej czujesz się bezpieczny?
4. Czy jest ci trudno powiedzieć słowo „nie”?
5. Czy długo zastanawiasz się, kiedy przychodzi ci podjąć jakąś decyzję bądź działanie?
6. Jeśli obiecałeś coś zrobić, czy często finalizujesz podjęte działania (niezależnie od tego, czy po-oba się to ci, czy też nie)?
7. Czy często masz huśtawkę nastrojów?
8. Czy często podejmujesz decyzje pod wpływem impulsu, bez zastanowienia?
9. Czy często bez poważnej przyczyny czujesz się nieszczęśliwy?
10. Czy zrobiłbyś wszystko, aby uniknąć konfliktu?
11. Czy zdarza się ci odczuć nieśmiałość i zmieszanie, kiedy masz przeprowadzić rozmowę z osobą płci przeciwnej?
12. Czy często tracisz panowanie nad sobą?
13. Czy często pracujesz pod wpływem nastroju chwili?
14. Często jesteś niezadowolony z powodu tego, że za dużo powiedziałeś lub niewłaściwie postąpiłeś?
15. Czy ważniejsze są dla ciebie książki od spotkań z ludźmi?
16. Czy łatwo się obrażasz?
17. Czy lubisz przebywać w towarzystwie innych?
18. Czy masz czasami takie myśli, które chciałbyś ukryć przed innymi?
19. Czy czasami masz przyływ energii, aż wszystko pali ci się w rękach, a czasami jest zupełnie odwrotnie?
20. Czy uważasz, że lepiej jest mieć mniej przyjaciół, ale za to bardziej oddanych?
21. Czy często marzysz?
22. Kiedy na ciebie krzyczą, ty też podnosisz głos?
23. Czy często masz poczucie winy?
24. Czy uważasz, że wszystkie twoje przyzwyczajenia są dobre i wskazane?
25. Czy zdarza ci się nie panować nad własnymi emocjami w trakcie spotkania towarzyskiego?
26. Czy uważasz się za człowieka wrażliwego?
27. Czy uważasz, że jesteś osobą wesołą i otwartą?
28. Czy kiedy doprowadzasz jakąś sprawę do końca, masz odczucie, że mógłbyś to wykonać lepiej?
29. Czy zwykle milczysz, kiedy jesteś w towarzystwie innych osób?
30. Czy czasami plotkujesz?
31. Czy zdarza ci się nie spać z powodu męczących cię spraw?
32. Czy jeśli czegoś nie wiesz lub nie rozumiesz, to uważasz, że lepiej o tym przeczytać niż spytać innych?

33. Czy miewasz silne kołatanie serca?
34. Czy podoba ci się praca, która wymaga stałej koncentracji?
35. Czy czasami drżą ci ręce?
36. Czy zawsze płaciłbyś za przewóz bagażu, gdybyś się nie obawiał kontroli?
37. Czy przebywanie w grupie, w której wyśmiewa się twojego kolegę, sprawia ci przykrość?
38. Czy jesteś człowiekiem drażliwym?
39. Czy podoba ci się praca wymagająca szybkiego działania?
40. Czy denerwujesz się z powodu nieprzyjemnych zdarzeń, które mogłyby się przytrafić?
41. Czy chodzisz powoli i spokojnie?
42. Czy kiedykolwiek zdarzało ci się spóźnić na spotkanie lub do szkoły?
43. Czy często śnią ci się koszmary?
44. Czy jesteś tak gadatliwy, że nie przepuścisz okazji, by porozmawiać z nieznajomym?
45. Czy niepokoją cię jakiekolwiek bóle?
46. Czy czułbyś się nieszczęśliwy, gdyby pozbawiono cię na długi okres kontaktów ze znajomymi?
47. Czy możesz się nazwać nerwowym człowiekiem?
48. Czy są w twoim otoczeniu ludzie, którzy ci się nie podobają?
49. Czy możesz powiedzieć, że naprawdę jesteś stanowczym człowiekiem?
50. Czy często obrażasz się z powodu wytknięcia ci przez innych błędów lub niedostatków?
51. Czy uważasz, że trudno jest wynieść dobry nastrój ze spotkania towarzyskiego?
52. Czy masz poczucie, że jesteś gorszy niż inni?
53. Czy łatwo jest ci wnieść ożywienie do dowolnej grupy?
54. Czy bywa tak, że mówisz o rzeczach, na których się nie znasz?
55. Czy niepokoisz się o swoje zdrowie?
56. Czy lubisz żartować z innych?
57. Czy cierpisz z powodu bezsenności?

Opracowanie rezultatów

Skala nakierowania na otoczenie: odpowiedzi „tak” na pytania: 1, 3, 8, 10, 13, 17, 22, 25, 27, 39, 44, 46, 49, 53, 56; i odpowiedzi „nie” na pytania: 5, 15, 20, 29, 32, 34, 37, 41, 51.

1–7 – znacząca introwersja

8–11 – umiarkowana introwersja

12–18 – umiarkowana ekstrawersja

19–24 – znacząca ekstrawersja

Stołość emocjonalna: odpowiedzi „tak” na pytania: 2, 4, 7, 9, 11, 14, 16, 19, 21, 23, 26, 28, 31, 33, 35, 38, 40, 43, 45, 47, 50, 52, 55, 57.

1–10 – wysoka stabilność emocjonalna

11–14 – średnia stabilność

15–18 – wysoka niestabilność emocjonalna

19–24 – bardzo wysoka niestabilność

Skala korekcyjna (skala szczerości) odpowiedzi „tak” na pytania: 6, 24, 36; i odpowiedzi „nie” na pytania: 12, 18, 30, 42, 48, 54. (

Test Le Senne'a

Odpowiedz na poniższe pytania wybierając jeden z poniższych sposobów:

Tak-1, Często-2, Czasem-3, Rzadko-4, Nie-5, Nigdy-6

Tak, Często -4pkt, Czasem Rzadko- 2pkt, Nie Nigdy- 0pkt

- Czy często lubisz wracać myślami do tego, co przeżywałeś dawniej lub czy lubisz, marzyć?
- Czy często odczuwasz treść, zaniepokojenie, nieśmiałość, zmieszanie, np. przed egzaminem, gdy masz być pytany, przy zawieraniu znajomości itp.?
- Czy jeżeli masz coś ważnego do zrobienia, często zabierasz się do tego od razu?
- Czy łatwo się urażasz, czujesz dotkniętym, np. jakąś krytyczną czy złośliwą uwagą?
- Czy lubisz planować, układać projekty, przygotowywać i obmyślać, co będziesz robił później, np. podczas ferii, w wolnym czasie, gdy dorośniesz?
- Czy często wolisz rozwiązywać swoje trudności samodzielnie?
- Czy często doświadczasz różnorodnych uczuć: przygnębienia, zapału, smutku, radości itp.?
- Czy często czujesz się onieśmielony, zakłopotany w obecności nauczycieli, starszych lub nieznajomych?
- Czy trudno ci się przyzwyczaić do nowych warunków i nie lubisz zmian?
- Czy lubisz gry ruchowe i czy można o tobie powiedzieć, że należysz do ludzi, którzy wolą raczej działać niż obserwować?
- Czy mając wolny czas, lubisz się czymś czynnie zająć?
- Czy lubisz mieć stale tych samych przyjaciół?
- Czy jeżeli ci się coś nie powiedzie, nie uda ci się tak, jak chciałeś, zaczynasz od nowa, nie zrażając się trudnościami i niepowodzeniem?
- Czy zdarza ci się, iż oglądając jakiś film, czytając jakąś książkę, słuchając jakiegoś opowiadania itp. czujesz się głęboko przejęty, czasem wzruszony nawet do łez?
- Czy trudno ci się od razu pogodzić, zapomnieć urazy, przykrości lub krzywdy?

Interpretacja wyników testu

Numer pytania	Punkty	Numer pytania	Punkty	Numer pytania	Punkty
2		3		1	
4		6		5	
7		10		9	
8		11		12	
14		13		15	
Razem:		Razem:		Razem:	

Tabelę wypełniamy według zasad:

1. Jeżeli odpowiedź na dane pytanie jest twierdząca i brzmi: tak lub często, wpisujemy w odpowiednim miejscu 4.

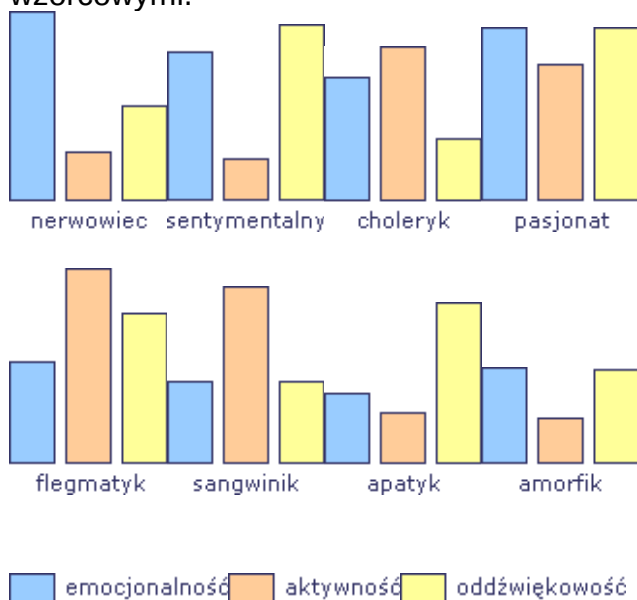
2. Gdy odpowiedź jest niezdecydowana i brzmi: czasem, rzadko, do tabeli, w okienko przy numerze danego pytania, wpisujemy 2.
3. Jeśli odpowiedź jest negatywna i brzmi: nie lub nigdy, do tabeli wpisujemy 0.

Punkty wstawione do każdej z trzech kolumn należy zsumować. Liczby uzyskane

z kolumn tabeli związane są z cechami osobowości - pierwsza określa emocjonalność, druga aktywność, a trzecia oddźwięk psychiczny. Wyniki z kolumn przenies na wykres.

Na tak przygotowanej kartce należy narysować psychogram - posługując się wynikami z trzech kolumn tabeli stworzyć 3 "kominy" o odpowiedniej wysokości. Swoją typ osobowości określamy porównując ten psychogram z schematami wzorcowymi.

Jeżeli wystąpią trudności ze zidentyfikowaniem psychogramu, to może oznaczać, że wyszedł nam typ mieszany, złożony z dwu lub nawet trzech typów. W takim przypadku przy określaniu typu należy wziąć pod uwagę górny zarys kominów,

a także ich wysokość. Komin poniżej średniej oznacza słabe nasilenie danej cechy,

a powyżej średniej jej odpowiednią intensywność. Na przykład pasjonat z komponentą (domieszką) nerwowca będzie miał wszystkie trzy kominy powyżej średniej, ale pierwszy komin (emocjonalność) będzie wyraźnie dominował, jak to jest w schemacie nerwowca.

Typy osobowości

Nerwowiec

Nie mylić z nerwicowcem! Odznacza się usposobieniem krańcowo zmiennym, w krótkim czasie przechodzi od łez do śmiechu. Spragniony uczuć, ale niestały w swoich sympatiach. Do ludzi i do zagadnień przywiązuje się w sposób przelotny, wahlowy. Ludzi ocenia zależnie od tego, czy z nim sympatyzują, czy też nie. Bywa gwałtowny i drażliwy, trudno go przegadać. Chce wzbudzić podziw i zwracać na siebie uwagę. Wciąż poszukuje nowych wrażeń, rzeczywistość wydaje mu się szara i nieciekawa, więc odczuwa potrzebę upiększania jej, co go prowadzi do kłamstwa lub do fikcji poetyckiej. Nie jest zdolny do systematycznej pracy. Oddaje się zajęciom ulubionym, a zaniedbuje obowiązkowe, w rezultacie czego pracuje zrywami i tylko wtedy, gdy jest emocjonalnie zainteresowany. Szybko się zapala i prędko gaśnie: typowy słomiany ogień. Po doznanych niepowodzeniach daje się łatwo pocieszyć. Snuje wielkie plany, których nie urzeczywistnia. Lubi życie towarzyskie, odznacza się błyskotliwą inteligencją. Nie umie oprzeć się pokusie, ale szczerze żałuje swoich upadków i wciąż postanawia rozpocząć życie na nowo. W szkole często ma kłopoty z przedmiotami ścisłymi. Jest bardzo podatny na wpływy, dlatego powinien siedzieć z uczniem spokojnym i pracowitym (zeszyty będą staranniejsze i lepsze oceny). Najwyższą wartością dla niego jest piękno i rozrywka.

Sentymentalny

Jest ambitny, ale nie umie urzeczywistnić swoich daleko sięgających planów, dlatego poprzestaje na marzeniach. Zadumany, zapatrzony w swoje życie wewnętrzne, lubi "przeżywać" swe doznania psychiczne. Melancholiczny i niezadowolony z siebie, skłonny jest do skrupułów i kompleksów, zwłaszcza do kompleksu niższości. Często oskarża samego siebie, a nawet czuje do siebie wstręt. Nieśmiały, drażliwy przeżywa, choć nie daje tego poznać po sobie, każde słowo niebacznie rzucone przez otoczenie. Pozornie nieczuły i obojętny - twarz ma podobną do chłodnej i obojętnej maski, ale pod nią ukrywa istne burze i załamania. Często nieufny i podejrzliwy, lęka się wszelkich nowości, zwracając najchętniej myśl ku temu, co minęło. Wierny w przyjaźni i w miłości, wciąż szuka przyjaciela, któremu mógłby powierzyć bogactwo swego wewnętrznego życia. Takim powiernikiem często staje się pamiętnik chroniony czujnie przed wzrokiem ciekawych. Niezręczny i niepraktyczny, z trudem nawiązuje stosunki z ludźmi, lękając się niezrozumienia

i ośmieszenia. Pesymista, nie wierzy we własne siły, często z góry rezygnuje z sukcesu, który mógłby na pewno osiągnąć, gdyby miał odrobinę ufności do samego siebie. Delikatny w stosunku do innych, umie ich otoczyć opieką. Indywidualista, kocha przyrodę i szuka w niej schronienia przed twardością losu. Często niezrozumiany - niepowodzenia załamują go, trudności przerażają. Trema i lęk przed publicznym wystąpieniem, nawet przed klasą. Na ogół duża inteligencja, ale się nie uzewnętrznia. Potrzebuje dużo serdeczności, wprost komfortu uczuciowego i podtrzymywania w sukcesach. Takie dziecko nie prosi, milczy, ale na dobranoc czeka na 4 całusy, w szkole nie podniesie palców, choć wie. "Worek bez dna" na pochwały, których żadna liczba go nie popsuje. Najwyższą wartością dla niego jest życie wewnętrzne i przyjaźń.

Choleryk

Jest pełen żywotności i energii, działa gorączkowo i z wytężeniem, w wielu kierunkach, dosłownie wyżywa się w pracy społecznej. Daje się pochwycić wszystkim okazjom do działania: podróże, sporty, gry. Jest jakby rzucany naprzód przez swoją aktywność. Na skutek braku hamującego czynnika w oddźwięku psychicznym cechuje go niestałość, częsta zmiana pracy, zamiarów i przyjaciół, ponadto żywe zachowania (rozbieganie, oburzanie, gniew, walenie pięścią). Inteligencja konkretna, techniczna. Nie ma na ogół zdolności do uogólniania, do syntezy, choć umysł ma bystry. Jest realistą, umie wywikłać się nawet z trudnej sytuacji. Uspokojenie pogodne, optymistyczne. Z łatwością nawiązuje kontakty towarzyskie i przyjacielskie. Żywi autentyczną życzliwość dla ludzi i miłość do świata. Pełen ciepła i ostentacyjnej serdeczności, potrafi przyciągnąć do siebie ludzi darczyńców. Umie zdobywać, lubi rozkazywać i każdemu dać jakąś robotę do wykonania. Szybki, zręczny i zdecydowany, wierzy w postęp. Jest zwykle dobrym mówcą, czasem demagogiem. Powinien pracować nad tym, by się nie rozpraszać, nie działać w zbyt wielu kierunkach, narzucić sobie dyscyplinę i zachować hierarchię celów.

Pasjonat

Odznacza się ambicją, umie konsekwentnie urzeczywistniać swoje dalekosiężne plany. Wielka prężność całej osobowości skoncentrowana w kierunku określonym przez główną namiętność. Charakter władczy, skłonny do panowania zarówno nad sobą, jak nad innymi. Potrafi wyrzec się wszystkiego, co nie prowadzi do umiłowanego celu. Często utożsamia siebie ze sprawą, której służy. Traktuje więc głęboko i poważnie szkołę, pracę, obowiązki rodzinne, ojczyznę. Lubi pochwały, doświadcza nigdy nienasyconego głodu wielkości. Wobec otoczenia usłużny i ofiarny, ale pod warunkiem, że zostanie uznana wartość jego osoby. Umie ograniczyć potrzeby organiczne, aż do daleko posuniętego ascetyzmu, jeżeli wymaga tego zadanie. Potrafi ujarzmić swoją gwałtowność, chociaż niekiedy wybucha. Energię swego charakteru dyscyplinuje, zaprzęgając ją do wielkich zadań. Postępuje zwykle uczciwie, ale jest niekiedy skłonny hołdować zasadzie: cel uświęca środki. Jeżeli ambicja realizacyjna pasjonata połączy się z wybitnymi zdolnościami, prowadzi do nieprzeciętnych czynów i osiągnięć. Jest on zwykle zarówno dobrym praktykiem, jak i teoretykiem. Cechuje go uczciwość, punktualność, naturalność, wytrwałość, praca dla odległej przyszłości, zgodność czynów i wyznawanych zasad. Wyrzekanie się, chociaż rozumowo uzasadnione, nie przychodzi mu łatwo i bywa czasem dramatyczne.

Jest to charakter, który cierpieniem musi płacić cenę swojej wielkości. Wybija się i zajmuje stanowiska kierownicze w różnych zawodach. Jego wrażliwa ambicja wymaga, by nie ironizować, nie wyśmiewać i nie karać publicznie, bo to rani pasjonata śmiertelnie. Najwyższą wartością jest zadanie, które ma wykonać.

Flegmatyk

Jest zrównoważony, obiektywny, punktualny i szanujący zasady. Mimo chłodu i pozornej nieczułości umie pomagać potrzebującym. Cierpliwy, odważny, wytrwały i naturalny, po prostu nie umie udawać. Obdarzony jest zdolnością jasnego i treściwego wypowiadania się, chociaż monotonią może niekiedy nużyć słuchaczy. Uzdolniony do matematyki i nauk ścisłych, ma umiejętność abstrakcji. Ma wybitne poczucie humoru, na co nie wydaje się wskazywać jego na ogół poważny wygląd. Pracuje systematycznie, bez pośpiechu i jest wydajny, bo nie wykonuje ruchów niecelowych, pracuje solidnie i dokładnie, nie dla korzyści jak sangwinik i nie dla efektu zewnętrznego, jak nerwowiec. Metodyczność pracy, potrzeba dokładnej analizy powoduje, że może on być czasem mylnie uważany za leniwego. Wierny swemu słowu, na czas wykonuje zlecone prace. Nie pragnie życia towarzyskiego, ale umie znaleźć się wśród ludzi. Ma zamiłowanie do porządku i czystości. Życie wewnętrzne proste, bez powikłań i kompleksów. Interesuje się raczej rzeczami niż ludźmi, a sprawy ludzkie to dla niego zobiektywizowane prawa lub systemy. Najwyżej ceni prawdę i prawo.

Sangwinik

Jest chłodny i opanowany, uwagę swoją kieruje na życie zewnętrzne (ekstrawertyk), które umie doskonale obserwować. Obdarzony w wybitnym stopniu zmysłem praktycznym, potrafi "sprzedać" swoje wiadomości. Zdolny jest do nauk ścisłych, zwłaszcza eksperymentalnych. Lubi życie towarzyskie, jest grzeczny, dowcipny i uprzejmy, ale bywa również ironiczny i złośliwy. Można go nazwać zręcznym dyplomata, bo zna tajemnicę kierowania ludźmi. Nie przeżywa głęboko konfliktów wewnętrznych, łatwo się przystosowuje i z każdej sytuacji umie wyciągnąć dla siebie maksimum korzyści: na niskim poziomie rozwoju bywa egoistyczny, wyrachowany i wykorzystuje innych. W badaniach sangwinicy wykazali najwyższe wyniki w takich cechach, jak: bystrość intelektualna, zasób pojęć, myślenie logiczne i abstrakcyjne, obiektywność wrażeń. Tolerancyjny i podatny na wpływy otoczenia, nawet w bardzo napiętych sytuacjach spokojny i zrównoważony. Łzy nie tylko nie wzruszają go, ale wydają mu się śmieszne. Wymaga żelaznej dyscypliny, ale na wesoło. Ceni powodzenie.

Apatyk

Bywa zwykle małomówny, skryty i zamknięty w sobie. Nie ma zbyt wielkich aspiracji. Ponury i milczący, rzadko się śmieje. Zwykle uczciwy, prawdomówny, punktualny, odważny. Nudzi się często, brak mu zainteresowań. Zdolny zazwyczaj do matematyki i przedmiotów ścisłych, wierny jest zasadom, które mu wpojono, lubi porządek i czystość. Wytrzymały na ból i niewygody. Nie lubi nowości, jest raczej konserwatystą. Długo nosi urazy w sercu, niełatwo daje się pogodzić. Odznacza się równym usposobieniem, trzyma się z dala od społeczeństwa. Największą dla niego wartością jest spokój.

Amorfik

Jest uczynny, zgodny, tolerancyjny. Daje się ukształtować swemu otoczeniu, dlatego mówi się o nim, że ma dobry charakter. Niedbały, skłonny do lenistwa, odkłada zlecone czy zamierzone zajęcia. Niepunktualny. Na ogół idzie za tym, co modne, niekiedy dość zaskakująco przejawia bierny opór. Nie przejmuje się niczym. Często uzdolniony jest do muzyki i sztuki aktorskiej, nieraz obdarzony dobrą pamięcią. Nad wszystko stawia potrzeby organiczne. Ożywia się z częstej "duchowej drzemki" podczas gier i zabaw towarzyskich, chętnie uprawia gry hazardowe. Lubi wygodne życie w domu rodzinnym, ale nie umie poświęcić się i być ofiarnym. Dość obiektywnie ocenia rzeczywistość. Bywa pozbawiony inicjatywy i chęci do pracy, zniechęca się przy najmniejszej przeciwności. Tempo jego pracy jest powolne i potrzeba wielu sprzyjających warunków, aby wszedł w tok działania, które zresztą nie jest długotrwałe. Unika samotności, bo poddając się wpływom innych, bez wysiłku wychodzi ze swej inercji. Ulegając otoczeniu i modzie, żyjąc dniem dzisiejszym, amorfik odczuwa złudzenie pełni życia. Należy wpajać nawyki i przyzwyczajenia. Ceni przyjemność i rozrywkę.

Scenariusz 4

Czas trwania: 45 minut.

Temat: W jakim zawodzie rozwinę skrzydła?

Cel ogólny: znaczenie cech osobowości w kontekście wyboru zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- planują swoją ścieżkę edukacyjno –zawodową,
- potrafią podejmować edukacyjne wybory uwzględniając własny stan zdrowia,
- poznają kierunki kształcenia oraz zawody z punktu widzenia predyspozycji zawodowych.

Metody pracy:

- mini wykład, praca indywidualna, praca w małych grupach, dyskusja, burza mózgów.

Środki dydaktyczne:

- tablica, karteczki samoprzylepne.
-

Przebieg zajęć:

Przywitanie i rozgrzewka/integracja: (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący za pomocą mini wykładu przypomina uczniom, czym jest osobowość oraz zachęca do wspólnej refleksji dotyczącej znaczenia cech osobowości w kontekście wyboru zawodu.

Prowadzący przypomina uczniom zagadnienie temperamentu. Osoby chętne mogą podzielić się swoimi wynikami uzyskanymi w badaniu testem dot. ekstrawersji i introwersji.

Wprowadzenie: (czas wykonania 10 minut)

Wykorzystując metodę „burzy mózgów” uczniowie zastanawiają się nad zawodami oraz sprzyjającymi warunkami pracy dla danego typu charakteru. Prowadzący podsumowuje propozycje uczniów.

Możliwe odpowiedzi:

Introwertyk: bezpieczeństwo, unormowany czas pracy, indywidualne wykonywanie obowiązków.

Ekstrawertyk: zmienne środowisko pracy, kontakty z ludźmi, wystąpienia publiczne.

Ćwiczenie 1 **W czym będę dobry?** (czas wykonania 15 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom test Hollanda oraz przedstawia instrukcję. Wg teorii istnieje zależność między osobowością człowieka a miejscem jego pracy. Po wypełnieniu przez uczniów kwestionariusza przekazuje zasady interpretacji wyników. Prowadzący dzieli uczniów na kilkusobowe grupy i zachęca do podzielenia się swoimi wynikami z innymi członkami grupy. Prowadzący pyta o osoby, dla których wynik był zaskoczeniem i którzy myśleli o wyborze innego zawodu, niż ten zaproponowany w teście. Prowadzący podkreśla, że uzyskane wyniki nie negują możliwości wykonywania zawodów z innych obszarów, mogą natomiast być dobrym początkiem do zastanowienia się co można zrobić aby zwiększyć swoje możliwości w zakresie wykonywania danego zawodu. W jaki sposób pokierować swoim rozwojem indywidualnym, aby w przyszłości znaleźć się w wymarzonym miejscu.

Ćwiczenie 2 **Czy stan zdrowia pozwala mi wykonywać dany zawód?** (czas wykonania 10 minut)

Prowadzący podkreśla znaczenie stanu zdrowia w procesie planowania swojej ścieżki kariery. Prosi uczniów o podanie przykładów zawodów, które mogą zostać wykluczone ze względu na dane problemy zdrowotne. Rozdaje kwestionariusz dot. stanu zdrowia. Osoby chętne dzielą się swoimi wynikami na forum.

Podsumowanie (czas wykonania 5 minut)

Na zakończenie prowadzący podkreśla, że jednym z najważniejszych sposobów na poradzenie sobie z problemem wyboru własnej drogi edukacyjno-zawodowej jest poznanie samego siebie (swojej osobowości, potrzeb, umiejętności, zainteresowań). Zaprasza uczniów do podzielenia się na temat tego, co cennego wynieśli dla siebie z zaprezentowanej lekcji.

Bibliografia/netografia:

- Kliś. M., Nieciński S., *Poradnik Rozwój, problemy i zagrożenia z serii „Wybór Zawodu”*, Kraków 2011 oraz [w:] http://www.wybieramzawod.pl/public/poradniki/Poradnik_3_WEB.pdf stan na dzień 01.2017.

- Nosal Cz., Piskorz Z., Świątnicki K., *Kwestionariusz preferencji zawodowych J.L. Hollanda jako metoda diagnozy osobowości i zainteresowań zawodowych w procesie doboru kadr* [w]: Witkowski T. (red.) Nowoczesne metody doboru i oceny personelu, Kraków 1998.
- Zimbardo P.G., *Psychologia i życie*, Warszawa 1999.
- <http://www.gimmaniowy.czorsztyn.iap.pl/doradztwo/testy/12.pdf> stan na dzień 01.2017.

Materiały dla ucznia

U-1

Test Hollanda

Celem tego testu jest samopoznanie. W teście zaznacz te zdania, z którymi się zgadzasz i które są zgodne z Twoimi opiniami i sposobem myślenia. Test ten należy wypełniać bez dłuższego zastanawiania się, przyjmując, że pierwsza myśl, jaka Ci przyjdzie do głowy jest najlepsza. Wykonanie testu pozwala na określenie trzyliterowego kodu.

1. Posiadanie silnego i zgrabnego ciała jest dla mnie ważną rzeczą.
2. Staram się dogłębnie zrozumieć rzeczy.
3. Muzyka, kolory, piękno każdego rodzaju może wpłynąć na moje usposobienie.
4. Ludzie wzbogacają moje życie i nadają mu sens.
5. Wierzę w siebie i w to, że mam wpływ na rzeczy.
6. Doceniam jasno określone kierunki działania, które dokładnie określają, co mam robić.
7. Potrafię budować, nosić wszystko sam, sam dawać sobie radę.
8. Mogę godzinami myśleć o czymś.
9. Doceniam piękne otoczenie. Kolory i formy znaczą dla mnie bardzo dużo.
10. Kocham towarzystwo.
11. Lubię rywalizację.
12. Muszę mieć najpierw uporządkowane zaplecze i dopiero potem rozpocząć pracę nad projektem.
13. Lubię pracować rękami.
14. Badanie nowych idei daje mi zadowolenie.
15. Zawsze poszukuję nowych sposobów, aby dać wyraz moim twórczym zdolnościom.
16. Doceniam możliwość dzielenia moich osobistych spraw z innymi.
17. To, że jestem najważniejszą osobą w grupie, daje mi zadowolenie.
18. Jest dla mnie sprawą honoru, by dbać o wszystkie szczegóły w mojej pracy.
19. Nie przeszkadza mi, że zabrudzę ręce w czasie pracy.
20. Wykształcenie jest dla mnie nieustającym procesem rozwijania i wyostrażania mojego sposobu myślenia.
21. Lubię ubierać się nietradycyjnie oraz próbować nowe kierunki mody i kolory.
22. Często wyczuwam, gdy jakaś osoba ma potrzebę rozmowy.
23. Lubię organizować ludzi i dawać im impuls do pracy.
24. Rutyna pomaga mi w ukończeniu pracy.
25. Lubię kupować rzeczy, które są punktem wyjścia do dalszej pracy.
26. Czasami mogę siedzieć godzinami i pracować nad rozwiązaniem problemów, czytać lub myśleć o życiu.
27. Potrafię wyobrażać sobie różne rzeczy.
28. Czuję się dobrze, kiedy zajmuję się innymi ludźmi.
29. Lubię, gdy dają mi kredyt zaufania w pracy.

30. Jestem podbudowany, wiedząc, że dobrze i starannie rozwiązałem powierzone mi zadanie.
31. Chciałbym najchętniej być sobą i wykonywać rzeczy praktyczne, pracować rękami.
32. Chętnie czytam książki na każdy temat, który budzi moją ciekawość.
33. Uwielbiam wypróbować nowe, kreatywne pomysły.
34. W sytuacji, gdy mam jakieś problemy z innymi, preferuję rozmowę i znalezienie rozwiązania.
35. Żeby osiągnąć sukces, należy mierzyć wysoko.
36. Lubię sytuacje, które wymagają ode mnie podejmowania decyzji i brania na siebie odpowiedzialności.
37. Lubię zużywać masę czasu na dyskusje.
38. Analizuję dany problem gruntownie, zanim podejmę działania.
39. Lubię zmieniać otoczenie tak, aby uczynić je czymś innym i specjalnym.
40. Kiedy jest mi przykro, znajduję przyjaciela, by z nim porozmawiać.
41. Kiedy proponuję plan, wolę żeby inni zajmowali się szczegółami.
42. Zwykle jestem zadowolony z miejsca, gdzie przebywam.
43. Pracowanie na świeżym powietrzu dostarcza mi nowego zasobu energii.
44. Bez przerwy zadaję pytanie „dlaczego?”.
45. Podoba mi się, że moja praca jest wyrazem mojego nastroju i uczuć.
46. Lubię znajdować sposoby pomagania ludziom, by byli bardziej ludzcy wobec siebie.
47. Branie udziału w podejmowaniu ważnych decyzji jest dla mnie niezmiernie ciekawe.
48. Zawsze cieszę się, gdy ktoś inny przejmuje kierownictwo.
49. Lubię, gdy moje otoczenie jest proste i praktyczne.
50. Roztrząsam problem, dopóki nie znajdę odpowiedzi.
51. Piękno natury porusza coś ukrytego we mnie.
52. Bliskie stosunki z innymi są dla mnie ważne.
53. Lepsze stanowisko i awans są dla mnie ważne.
54. Efektywność to coś dla mnie - pracować określoną ilość godzin każdego dnia.
55. Dla uniknięcia chaosu potrzebny jest silny system z ustalonym prawem i porządkiem.
56. Książki zmuszające do myślenia zawsze poszerzają moje horyzonty.
57. Bardzo cieszę się z możliwości pójścia na wystawę, do teatru czy do kina.
58. „Nie widziałem cię długi czas powiedz, co u ciebie?”.
59. Niezmiernie ciekawą rzeczą jest możliwość wpływania na innych ludzi.
60. Kiedy przyrzekam, że coś zrobię, wykonuję to do najdrobniejszego szczegółu.
61. Solidna, fizyczna i twarda praca nikomu nie zaszkodzi.
62. Chciałbym nauczyć się wszystkiego co jest dostępne o tematach, które mnie interesują.
63. Nie chcę być jak inni. Wolę robić rzeczy inaczej.
64. „Powiedz mi, jak ci mogę pomóc”.
65. Jestem gotów podjąć ryzyko, by kontynuować sprawy.
66. Lubię jasne i precyzyjne linie postępowania, kiedy coś zaczynam.
67. Pierwsze, co widzę w samochodzie, to dobry silnik.
68. Ludzie działają stymulujące na mój intelekt.
69. Kiedy czymś się zajmuję, mam tendencję do zapominania o całym świecie.
70. Martwi mnie, że jest tylu ludzi w naszym społeczeństwie, którzy potrzebują pomocy.

71. Zabawnie jest podsuwać innym ludziom pomysły.
72. Nie znoszę, kiedy ktoś zmienia metodę, kiedy kończę pisanie swojej pracy.
73. Zwykle znajduję wyjście w sytuacjach „podbramkowych”.
74. Nawet samo czytanie o odkryciach jest ciekawe.
75. Lubię robić happeningi.
76. Zawsze staram się, jak mogę, by okazać uwagę ludziom, którzy wyglądają na samotnych i bez przyjaciół.
77. Lubię handlować.
78. Nie lubię robić rzeczy, które nie są zatwierdzone.
79. Sport jest ważny, jeśli ciało ma być zdrowe.
80. Sposób funkcjonowania natury budził zawsze moją ciekawość.
81. Zabawnie być w dobrym humorze i robić coś niezwykłego.
82. Sądzę, że ludzie w głębi duszy są dobrzy.
83. Jeśli nie dam sobie rady za pierwszym razem, rozpoczynam jeszcze raz z nową energią i entuzjazmem.
84. Cenię wysoko sytuacje, kiedy wiem, czego inni ode mnie oczekują.
85. Lubię rozłożyć rzeczy na czynniki pierwsze, by zobaczyć, czy dam sobie radę.
86. „Nie denerwuj się, możemy przemyśleć sprawę i zaplanować następny krok.”
87. Byłoby mi trudno wyobrazić sobie moje życie bez pięknych rzeczy wokół mnie.
88. Często tak się dzieje, że inni przychodzą do mnie, by opowiedzieć o swoich problemach.
89. Zwykle nawiązuję kontakt z ludźmi, którzy mogą pokazać mi drogę do nowych możliwości.
90. Nie potrzebuję dużo, by być szczęśliwym

Wyniki

Należy zakreślić te same liczby, które zostały zakreślone w teście samooceny.

R	B	A	S	I	T
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66
67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78
79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90

Zapisz ilość liczb zakreślonych w każdej kolumnie:

R _____ B _____ A _____ S _____ I _____ T _____

Wpisz litery, które otrzymały największą liczbę punktów:

1. 2. 3.

Opis:

Realistyczny typ osobowości zawodowej Człowiek prezentujący realistyczny typ osobowości zachowuje się w pracy w sposób konkretny, rzeczowy, praktyczny. Kieruje się zdrowym rozsądkiem, ceni wartości przydatne w życiu codziennym, w tym korzyści materialne, status społeczny, odwagę, siłę charakteru, władzę. Charakteryzuje go bezpośredni i szczery sposób zachowania się, wytrwałość i konsekwencja w realizacji podejmowanych zadań. Polega na samym sobie, jest gospodarny, raczej mało towarzyski, niewiele obchodzi go sprawy ogólnospołeczne. Nie lubi wgłębiania się w teorie i prowadzenia spekulacji umysłowych. Wyróżnia się wśród innych ludzi zdolnościami oraz umiejętnościami praktycznymi. Lubi manipulować urządzeniami, posługiwać się narzędziami i przedmiotami, ale także opiekować się zwierzętami i zmagać z naturą (w tym wykonywać prace wymagające dużego wysiłku i osobistej sprawności) pod warunkiem jednak, że wykonuje czynności, które już wcześniej

w dostatecznym stopniu opanował. Interesuje się wydobywaniem i przetwarzaniem surowców, oraz pracami wykonywanymi przez rzemieślników, robotników, rolników, hodowców i ogrodników, leśników. Odpowiadają mu zawody tokarza, elektryka, mechanika, stolarza czy kierowcy oraz profesje rolnicze, zootechniczne, leśnicze, pożarnicze, chroniące ludzkie mienie itp.

Badawczy typ osobowości zawodowej. Ludzie reprezentujący typ badawczy cenią przede wszystkim wartości poznawcze. Charakteryzuje ich umysłowa niezależność, a zarazem zdolność precyzyjnego opisywania oraz chłodnego i racjonalnego

analizowania oraz wyjaśniania rzeczywistości. Potrafią wcześniej niż inni dostrzec rzeczywiste problemy występujące w świecie, trafniej je sformułować w formie pytań, bardziej dociekliwie niż inni analizować i rozważać oraz twórczo rozwiązywać. Wnikliwie studiują osiągnięcia nauki, a zarazem odnoszą się do nich krytycznie, ufając wyłącznie twierdzeniom w pełni racjonalnym, opartym na danych poznawczo-obiektywnych. Są skłonni wykonywać prace wymagające dużej dozy samodzielności, autorefleksji i autokrytycyzmu. Przy czym pociągają ich prowadzenie obserwacji naukowych, rozważań metodologicznych i teoretycznych, w tym abstrakcyjnych analiz matematycznych i technicznych. Mają świadomość, że są osobami zdolnymi, inteligentnymi, umiejącymi pracować systematycznie i metodycznie, natomiast w zasadzie nie interesują się walką o przywództwo, sprawowaniem władzy czy obejmowaniem stanowisk kierowniczych. Najbardziej odpowiadają im zawody wymagające ustawicznego samokształcenia oraz prowadzenia pogłębionych, racjonalnych osobistych dociekań, takie jak np.: pracownicy naukowo-badawczy, analitycy, biolodzy, biochemicy, chemicy, fizycy, programiści, astronomowie, socjologowie, statystycy, geografowie, farmaceuci, meteorolodzy, filozofowie, matematycy, politolodzy.

Artystyczny typ osobowości zawodowej Jednostki prezentujące artystyczny typ osobowości zawodowej wyróżniają się skłonnością do obcowania ze sztuką oraz dążeniem do pomnażania i tworzenia piękna. Cenią zdarzenia, zjawiska oraz przedmioty charakteryzujące się wysokimi walorami estetycznymi i artystycznymi. Lubią nie tylko otaczać się dziełami oryginalnymi i samodzielnie je tworzyć, w tym zajmować się muzyką czy literaturą, ale także kreować

i rozwijać nowe pomysły. Okazują się niezależni i odkrywcy w wyrażanych spostrzeżeniach i wypowiedziach, a przy tym są spontaniczni i ekspresywni. Mają skłonność do analizowania przeżyć innych osób, oraz wgłębiania się w samych siebie, reagując przy tym intuicyjnie a zarazem wrażliwie i delikatnie. Wyróżniają się szczególnymi talentami, zdolnościami plastycznymi, dramaturgicznymi, językowymi czy innymi niezbędnymi do uprawiania i zajmowania się sztuką. Mówi się o nich, że są osobami nieorganizowanymi czy nawet niepokładanymi, a przy tym idealistami. Nie lubią pracy biurowej, zajęć powtarzających się oraz wymagających rutyny. Preferują zawody twórcze: muzyków, dyrygentów, malarzy, projektantów mody, architektów, aktorów, tancerzy, plastyków, fotografów, wizażystów, grafików, ilustratorów pism itp.

Typ społeczny osoby o tym typie lubią utrzymywać bliskie kontakty z innymi ludźmi, komunikować się z nimi, otaczać ich troską i opieką. Są skłonni udzielać pomocy, doradzać, informować, wyjaśniać, wychowywać, pielęgnować, leczyć. Wyróżniają się zdolnością rozumienia punktu widzenia partnerów, słuchania ich, wczuwania się w to, co przeżywają oraz stosownego empatycznego reagowania i innymi kompetencjami sprzyjającymi kontaktom międzyludzkim. W życiu kierują się wartościami etycznymi, w tym

w szczególności dobrem innych ludzi, nieraz stając się dla nich niezawodnym oparciem.

Są ciekawi spraw nurtujących całą wspólnotę, stąd włączają się w dyskusję nad problemami oraz podejmują próby ich efektywnego rozwiązywania, przejawiając przy tym skłonność

do inicjowania i podejmowania działań prospołecznych. W kontaktach z innymi ludźmi okazują poczucie taktu, są zdolni przedkładać potrzeby ogólne nad własne,

charakteryzują się umiejętnościami niezbędnymi do prowadzenia negocjacji, zapobiegania i łagodzenia konfliktów oraz sprawowania władzy. Wybierają zawody pedagogiczne, pielęgniarские, lekarskie, ratownicze, trenerskie, pracowników socjalnych, terapeutów, logopedów, masażystów, kelnerów itp. Nie odpowiada im natomiast praca naukowa, inżynierska i techniczna, a także profesje wymagające wysokich kompetencji manualnych.

Inicjator - wyróżnikiem zachowania się jednostek reprezentujących ten typ jest dążenie do sukcesów. W trakcie realizacji założonego, wyznaczonego sobie celu ekonomicznego lub politycznego, potrafią kierować innymi ludźmi, a często także ustawiać ich w sposób dla siebie wygodny – manipulować nimi. Są skłonne „pociągać za sznurki”, lubią posiadać wpływy, znajdują upodobanie w sprawowaniu władzy. Nudzi ich natomiast zajmowanie się nauką, rozważanie kwestii nieistotnych z praktycznego punktu widzenia, abstrakcyjnych, ogólnych, wyłącznie teoretycznych. Są energiczni, optymistyczni, w życiu społecznym dominujący, towarzyscy, ambitni, impulsywni, skłonni do kierowania się przyjemnością. Wykazują wysokie poczucie własnej wartości, zazwyczaj oparte na głębokim, osobistym, potwierdzającym się w praktyce przekonaniu, że potrafią osiągać ambitne cele, są przy tym lubiani, prezentują też zdolności krasomówcze. Sprawdzają się jako organizatorzy życia społecznego, w tym menedżerowie biznesu i politycy. Szczególnie odpowiada im praca w charakterze adwokatów, prokuratorów, doradców, agentów ubezpieczeniowych, pośredników handlowych, zwierzchników wewnętrznych jednostek organizacyjnych oraz kierowników przedsiębiorstw.

Osoby prezentujące **tradycyjny** typ osobowości zawodowej są dobrze zorganizowane i rozważne. W pracy potrafią się kontrolować, zachowują się konformistycznie, są lojalne

i posłuszne, okazują się systematyczne i wydajne. Unikają sytuacji niejasnych i niedookreślonych, improwizowanej aktywności zawodowej, postępowania, w którym strategia działania okazuje się sprecyzowana w niedostatecznym stopniu. Lubią pracować

w sposób uporządkowany, zarabiać pieniądze i oszczędzać. Odnoszą sukcesy w biznesie,

a mimo to zmagają się z kompleksami. Ujawniają szczególne zdolności niezbędne do wykonywania pracy biurowej, w tym nierzadko wysokie kompetencje obliczeniowe oraz umiejętność dokładnego wykonywania instrukcji. Unikają konfliktów, są subordynowani, praktyczni, dobrze zorganizowani. Odpowiada im praca w administracji, w zawodach urzędników, statystyków, scenografów, notariuszy, radców prawnych, archiwistów, agentów celnych, agentów ubezpieczeniowych, księgowych, rachmistrzów itp.

U-2

Ankieta „Mój stan zdrowia”

1. Czy przejawiasz skłonności do chorób? Jeśli tak, to do jakich?

.....

2. Czy lekarz zalecił Ci noszenie okularów, stosowanie wkładek ortopedycznych, noszenie aparatu słuchowego, wykonywanie ćwiczeń wyrównujących wady postawy?

.....

3. Czy chorowałeś na jakąś ciężką chorobę? Jeśli tak, to na jaką?

.....

4. Czy przebywałeś w szpitalach lub sanatoriach? Z jakiego powodu?

.....
5. Czy jesteś pod stałą opieką lekarską?

.....
6. Czy miałeś i czy masz nadal jakieś ograniczenia życiowe związane z przebytą chorobą?

.....
7. Czy z powodu stanu zdrowia korzystałeś lub korzystasz ze specjalnych form kształcenia, np. z nauczania indywidualnego, zwolnienia z części zajęć (np. z wychowania fizycznego)?

.....
8. Czy fakt aktualnej lub przebytej choroby, operacji, posiadania jakichś wad był już przyczyną odradzenia Ci przez innych (rodziców, nauczycieli, lekarzy) nauki w jakimś zawodzie?

Scenariusz 5

Czas trwania: 45 minut

Temat: Podróż do przyszłości, czyli kim będę za 25 lat?

Cel ogólny: wprowadzenie w zagadnienia związane z planowaniem życia zawodowego

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- rozwijają samodzielne i krytyczne myślenie o swojej przyszłości,
- uświadamiają sobie i potrafią rozgraniczyć własne marzenia i wyobrażenia od marzeń i wyobrażeń otoczenia,
- rozumieją znaczenie wpływu otoczenia na dokonywanie wyborów zawodowych.

Metody pracy:

- praca indywidualna, pogadanka, praca w małych grupach, wizualizacja.

Środki dydaktyczne:

- kartki, pisaki, kredki, kartki z rysunkiem plecaka, samoprzylepne karteczki (wersja podstawowa)
- małe plecaczki, małe plastikowe piłeczki (wersja rozszerzona)

.....
Przebieg zajęć:

Przywitanie i rozgrzewka/integracja: (5 minut)

Prowadzący prosi o podanie imion i nazwy kraju/miasta, które zaczyna się na literę imienia,

a które uczniowie chcą zwiedzić w przyszłości. Podsumowanie: Warto marzyć! To 1 krok do ich spełnienia.

Wprowadzenie:

Kontynuując wątek podróżowania, prowadzący kładzie na stole PLECAK i wprowadza w ideę zajęć pn. *W drogę z PLECAKIEM*.

Ćwiczenie 1 Mój PLECAK (czas wykonania 5 minut, prezentacja 5 minut)

Prowadzący rozdaje każdemu z uczniów kartkę ze schematem plecaka (U-1), prosi uczniów

o zamknięcie oczu i wyobrażenie sobie następującej sytuacji:

Wyobraź sobie, że za 25 lat ktoś odnajduje twój plecak. Otwiera go i wyciąga z niego 5 rzeczy związanych z twoim zawodem lub pracą, którą wykonujesz. Co to będą za rzeczy? Włóż je do plecaka, czyli narysuj lub opisz. Użyj tylko jednego koloru kredki, długopisu, pisaka.

Po wykonanej pracy prowadzący podsumowuje ćwiczenie: np. pyta, czy jest na sali plecak, który pozostał pusty, który zawiera więcej niż 5 przedmiotów, czy łatwo było się zdecydować na konkretne przedmioty, co sprawiało trudność. Następnie 5 chętnych opowiada o swoim plecaku i pracy, którą opisują przedstawione przedmioty.

Ćwiczenie 2 Czy to mój PLECAK? (czas wykonania 5 minut, prezentacja 5 minut)

Prowadzący ponownie prosi uczniów o zamknięcie oczu i wyobrażenie sobie następującej sytuacji:

Wyobraź sobie, że za 25 lat ktoś odnajduje twój plecak. Otwiera i wyciąga z niego 5 rzeczy związanych z twoim zawodem lub pracą, którą twoja mama, tata (rodzice, dziadkowie, członkowie rodziny) chcieliby byś wykonywał/a? Co to będą za rzeczy? Włóż je do plecaka, czyli narysuj lub opisz. Użyj innego koloru kredki, długopisu, pisaka.

Uczniowie pracują na tym samym schemacie, używają tylko innego koloru. Jeśli przedmioty się pokrywają, uczniowie kolorują wcześniejsze słowa i rysunki. Po wykonanej pracy, prowadzący podsumowuje ćwiczenie: np. pyta, czy jest na sali plecak, który pozostał bez zmian, czy jest plecak, który ma 5 nowych przedmiotów, czy te przedmioty mają związek z zawodem wykonywanym przez kogoś z rodziny, itd. Następnie chętni opowiadają o swoim plecaku i pracy, którą opisują przedstawione przedmioty. Podsumowanie zawiera refleksje, że czasami na nasze wybory zawodowe mają wpływ marzenia innych, nie nasze.

Ćwiczenie 3 Kogo jest ten PLECAK? (czas wykonania 10 minut, prezentacja 5 minut)

Prowadzący dzieli uczniów na 5 osobowe grupy. Uczniowie mają za zadanie dodać do plecaka kolegów swoje wyobrażenia na temat, tego, jaki zawód będą wykonywać ich koledzy/koleżanki. Przedmioty związane z tym zawodem (min. 3) wypisują na samoprzylepnych karteczkach i przyklejają do kartki z plecakiem koleżanek i kolegów. Następnie każdy z uczniów odgaduje zawód, który sugerują mu przedmioty. Chętni dzielą się tymi propozycjami na forum. Omówienie ćwiczenia z prowadzącym. Podsumowanie zawiera refleksje, że czasami na nasze wybory zawodowe mają wpływ wyobrażenia innych, nie nasze.

Podsumowanie:

Prowadzący pokazuje pusty plecak i wyjaśnia, że perspektywa 25 lat/ ćwierć wieku, jest bardzo odległa i może się okazać, że część z uczniów może wykonywać zawody, które jeszcze dziś nie istnieją, stąd nie da się zapłacić plecaka przedmiotami, bo nie wiadomo, co by to miało być.

Ciekawostka: 25 lat temu w Polsce nie było zawodu programista stron internetowych (pierwszy portal WIRTUALNA POLSKA pojawił się w roku 1995).

Bibliografia/netografia:

Opracowanie własne. Materiały graficzne - licencja Creative Commons CC0.

Materiały dla uczniów:
U-1

Scenariusz 6

Czas trwania: 45 minut

Temat: Podróż do przyszłości, czyli moje wymarzone życie?

Cel ogólny: pogłębienie tematyki związanej z planowaniem życia zawodowego, wprowadzenie w zagadnienia tzw. równowagi w życiu zawodowym i prywatnym.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- znają i rozumieją koncepcję *work-life balance*,
- trafnie identyfikują własne potrzeby i marzenia,
- uświadamiają sobie potrzebę efektywnego zarządzania czasem.

Metody pracy:

- praca indywidualna, pogadanka, praca w małych grupach, dyskusja, prezentacja, studium przypadku.

Środki dydaktyczne:

- kredki/pisaki kolorowe, kartki z rysunkiem plecaka (U-1), kartki z zegarami życia (U-2), materiały opisujące przykłady postaw (U-3), prezentacja (slajd nr 8).

.....
Przebieg zajęć:

Przywitanie i rozgrzewka/integracja: (5 minut)

Ćwiczenie 0 **Szczęśliwym być**

Prowadzący prosi uczniów o dokończenie zdania: *Będę szczęśliwy/a, jeśli za 15 lat będę...* Uczniowie zapisują odpowiedzi na kartkach, nie dzielą się informacją z grupą. Prowadzący snuje przypuszczenia, co mogło się znaleźć w odpowiedziach (podaje przykłady z życia zawodowego, prywatnego – np. będę sławny, będę podróżował, będę mieć dzieci, będę zdrowy, itp.).

Ćwiczenie 1 Plecak życia (10 minut)

Prowadzący rozdaje każdemu z uczniów kartkę ze schematem plecaka (U-1) prosi uczniów

o zamknięcie oczu i wyobrażenie sobie następującej sytuacji:

Wyobraź sobie, że za 15 lat ktoś odnajduje twój plecak. Otwiera i wyciąga z niego 10 rzeczy związanych z twoim życiem. Co to będą za przedmioty? Włóż je do symbolicznego plecaka, czyli narysuj lub dopisz na kartkach z rysunkiem plecaka.

Po skończeniu prac, prowadzący prosi uczniów, by wybrali 2 kolory kredek, pisaków - jednym kolorem zaznaczyli przedmioty związane z pracą, karierą i życiem zawodowym,

a drugim wybranym kolorem zaznaczyli przedmioty związane z życiem prywatnym – rodziną, pasją, czasem wolnym, itd..

Po wykonanej pracy, prowadzący podsumowuje ćwiczenie: np. pyta, czy jest na sali plecak, który zawiera 10 przedmiotów tylko w jednym kolorze, kto ma po równo, itd. Następnie kilku chętnych opowiada o swoim plecaku, czyli o tym, jak będzie wyglądało ich życie za 15 lat.

Ćwiczenie 2 Zegary życia (15 minut)

Prowadzący dzieli klasę na 4 grupy. Każda grupa dostaje jeden opis życia osoby (U-3) i na tej podstawie tworzy jej zegar życia.

Zasady tworzenia zegara: do dyspozycji są 24 godziny, kolor oznacza jeden z 5 obszarów życia (czerwony= praca, niebieski = rodzina, czas wolny/odpoczynek =zielony, samorozwój =różowy, pasja/hobby/rozrywka= pomarańczowy). Grupy prezentują efekty swojej pracy, podsumowanie prowadzącego na temat różnych strategii i modeli życia.

Prezentacja teorii life-work balance:

Krótką prezentacją zawierającą główne założenia koncepcji zrównoważonego życia (slajd nr 8) (5 minut).

Ćwiczenie 3 Czasopochłaniacz, czyli mój dobowy zegar (8 minut)

Każdy uczeń samodzielnie tworzy swój dobowy zegar. Z zaproponowanej listy wybiera czynności, które następnie umieszcza na zegarze, podając obok czas, który poświęca na tę czynność. Do dyspozycji są 24 godziny. Materiał dla ucznia (U-2/ U-4).

Podsumowanie:

Krótką dyskusją podsumowującą. *Czy jesteście zadowoleni z własnych zegarów? Czy nic nie zmieniając, będziecie równie zadowoleni za 15 lat? Czy Wasz plecak będzie wyglądał tak jak sobie wyobrażacie, czy będziecie żyć tak, jak sobie wymarzyliście? Czy panuje w Waszym życiu równowaga?*

Do przemyślenia/wykonania w domu:

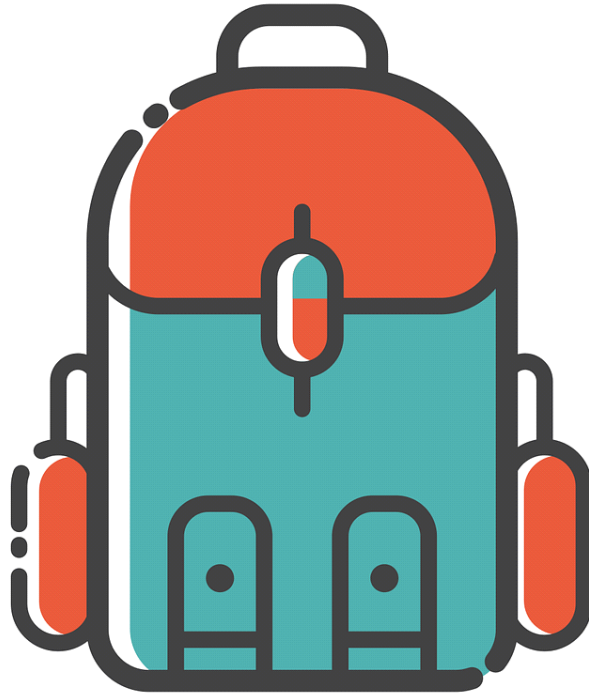
Prowadzący proponuje uczniom stworzenie tzw. IDEALNEGO ZEGARA, powieszenie go nad biurkiem i zerkanie na niego codziennie

Bibliografia/netografia:

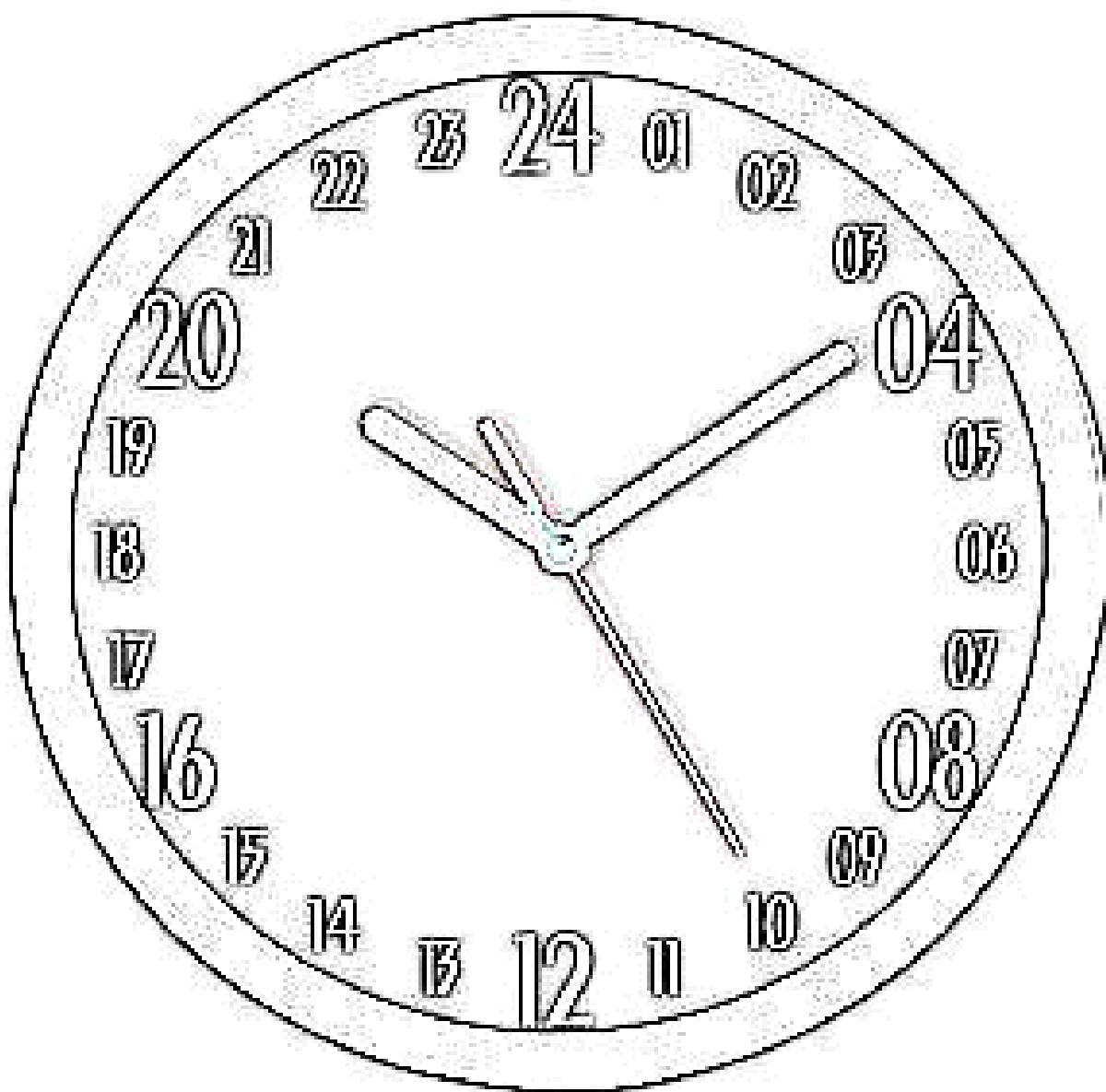
Opracowanie własne. Materiały graficzne/zdjęcia - licencja Creative Commons CC0.

Materiały dla uczniów:

U-1

U-2

U-3

Poniższe portrety są przykładowe, mogą służyć jedynie jako inspiracja do budowania własnych historii

Basia 30 lat

Basia pracuje w Urzędzie Miasta na stanowisku administracyjnym, zajmuje się rozliczaniem dotacji dla instytucji kultury. Pracę zaczyna o godzinie 7.30, a kończy o 15.30. Bardzo rzadko zostaje po godzinach, bo u niej w biurze się tego nie praktykuje. Po pracy spieszy się do przedszkola, skąd odbiera swoją 3 letnią córeczkę i do szkoły skąd odbiera syna – lat 7. Wieczorem spędza czas na rozmowach ze znajomymi, rodziną, czyta książki lub robi na drutach ubranka dla psów.

Patryk 33 lata

Patryk jest fotografem, nie ma stałego miejsca pracy, żyje od zlecenia do zlecenia. Często praca wymaga od niego podróżowania poza miejsce zamieszkania, więc trudno się z nim spotkać, więc utrzymuje kontakt ze znajomymi głównie przez facebooka. Jego pasją jest wspinaczka, więc każdą wolną chwilę spędza w górach lub

na ścianie wspinaczkowej. Jak potrzebuje pieniędzy na swoje górskie wyprawy, dorabia nocami jako barman w klubie nocnym.

Krzysztof 35 lat

Jest dyrektorem jednego z działów międzynarodowej korporacji. Średnio spędza w pracy ok 12 godzin dziennie, nigdy nie rozstaje się z telefonem i laptopem, bo zawsze jest jakaś pilna sprawa do wyjaśnienia, wymagająca jego interwencji. Ma żonę i 2 dzieci. Ostatnio poszedł do lekarza, wyniki badań nie były zbyt optymistyczne - nadciśnienie i wysoki cholesterol. Zaplanował nawet urlop, ale okazało się, że właśnie awansował i teraz absolutnie nie może sobie na niego pozwolić.

Zosia 27

Jest przede wszystkim mamą 3 córeczek (6, 4 i 2 latka). Przerwała studia na 2 roku, bo nie pogodziła obowiązków rodzicielskich z nauką. Jej mąż skończył studia i teraz to on utrzymuje dom. Od rana do wieczora Zosia jest zajęta obowiązkami domowymi (sprzątanie, gotowanie, pranie, itd.) oraz wychowywaniem dzieci.

U-4 Ćwiczenie **Czasopochłaniacz, czyli mój dobowy zegar**

Lista czynności: Nauka w szkole, nauka w domu, pomoc w obowiązkach domowych, własne hobby, zajęcia pozalekcyjne, spotkania/rozmowy z kolegami, znajomymi, odpoczynek/sen, oglądanie telewizji/filmów, spędzanie czasu przed komputerem, pomoc innym /wolontariat, inne, jakie?

Scenariusz 7

Czas trwania: 45 minut

Temat: Co to jest zawód? Jak zdobyć zawód?

Cel ogólny: wprowadzenie do tematyki zajęć z zakresu zawodoznawstwa, zdobycie ogólnej wiedzy na temat różnych zawodów, poznanie ścieżki edukacyjnej uwzględniającej szkolnictwo zawodowe.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- definiują pojęcia z zakresu zawodoznawstwa (zawód, kształcenie zawodowe, kwalifikacje zawodowe, zadania zawodowe),
- nabywają umiejętność gromadzenia informacji o szkołach ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych (z uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego),
- zdobywają ogólną wiedzę o systemie szkolnictwa ponadgimnazjalnego/ ponadpodstawowego, a także o typach i rodzajach szkół zawodowych w regionie.

Metody pracy:

- mini-wykład, dyskusja dydaktyczna (burza mózgów), gra dydaktyczna (wykreślanek), projekcja filmu,
- praca indywidualna, praca w małych grupach.

Środki dydaktyczne:

- rzutnik, komputer,
- materiały drukowane, schemat (szkolnictwa zawodowego).

.....

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie (czas wykonania 5 minut)

Prowadzący wspólnie z uczniami definiuje pojęcia z zakresu zawodoznawstwa: zawód, kształcenie zawodowe, kwalifikacje zawodowe, zadania zawodowe (burza mózgów). Prowadzący zapisuje na tablicy definicje, ułożone wspólnie z uczniami.

Mini-wykład, prezentacja (czas wykonania 10 minut)

Prowadzący omawia schemat systemu szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych, z uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego w regionie, a także Klasyfikację Zawodów Szkolnictwa Zawodowego.

Ćwiczenie 1: Łamigłówka z zawodami (czas wykonania 5 minut, prezentacja 5 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom arkusze gry dydaktycznej i wyjaśnia zadanie: *W ciągu 5 minut uczniowie mają znaleźć jak największą liczbę nazw zawodów, ukrytych w łamigłówce (lub uczniowie mają znaleźć nazwy zawodów wskazane przez prowadzącego).*

Wspólne omówienie ćwiczenia: podsumowanie zadania poprzez wskazanie, jakie zawody zostały znalezione przez uczniów, które z zawodów nie są znane uczniom (np. zecer, dekarz, zdun), czy uczniowie potrafią wskazać, czym dany zawód się zajmuje i w jakiej szkole można się go uczyć, czy takie szkoły znajdują się w naszym mieście (regionie), czy te zawody są potrzebne, czy i jak można je zastąpić, itp.

Ćwiczenie 2: Zalety i wady szkolnictwa zawodowego (czas wykonania 10 minut)

Prowadzący dzieli klasę na grupy 4-osobowe i prosi, aby uczniowie wspólnie zastanowili się nad atutami i wadami szkolnictwa zawodowego. Po 5 minutach dyskusji w obrębie grup, prowadzący moderuje dyskusję dydaktyczną na forum klasy na zadany temat. Propozycje uczniów są zapisywane na tablicy.

Podsumowanie (czas wykonania 10 minut)

Projekcja filmu „Szkoła zawodowa = szkoła niezawodna”

Bibliografia/netografia:

- *Doradztwo zawodowe w szkole – praktyczny program dla dyrektorów i nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2009.
- *Klasyfikacja Zawodów i Specjalności*, <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci>, (stan na dzień 28.12.2016)
- Lelińska K., Sołtyńska G., Gruza M., *Zawody szkolnictwa zawodowego*, Warszawa 2005.
- Lelińska K., *Zawodoznawstwo w planowaniu kariery*, Warszawa 2006.
- *Podstawowe pojęcia zawodoznawstwa*, red. Czarnecki K.M., Sosnowiec 2008.
- *Poradnictwo kariery w gimnazjum. Modułowy program poradnictwa zawodowego dla uczniów gimnazjów prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków*, Kraków 2013.
- <http://reformaedukacji.men.gov.pl/> (stan na dzień 28.12.2016)
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego*, <http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/2016/2094/1>, (stan na dzień 26.12.2016)

- „Szkoła zawodowa = szkoła niezawodna”, <https://men.gov.pl/pl/ksztalcenie-zawodowe/multimedia> lub <https://www.youtube.com/watch?v=BHUYtq-eJ7Q>, (stan na dzień 28.12.2016)

Materiały dla ucznia:

U-1

Łamigłówka z zawodami

Znajdź i zaznacz jak najwięcej nazw zawodów w wykreślanie

P	R	A	M	I	F	O	T	O	G	R	A	F	I
I	E	L	E	K	T	R	Y	K	P	I	E	Z	S
E	R	E	C	E	Z	G	Y	R	Z	T	P	C	A
K	U	C	H	A	R	Z	E	Z	C	H	Y	A	S
A	S	I	A	P	L	N	B	Z	J	L	B	K	P
R	T	K	N	O	L	Ś	R	Y	O	E	A	T	R
Z	O	L	I	E	K	A	E	C	R	Z	R	F	Z
E	L	E	K	T	R	O	N	I	K	R	M	R	E
M	A	G	K	U	K	M	G	E	C	A	A	E	D
S	R	R	M	O	N	T	E	R	R	K	N	Z	A
Z	Z	A	W	S	W	G	O	L	O	E	G	E	W
E	D	W	D	R	W	A	L	T	I	D	P	R	C
W	U	E	A	S	Z	K	L	A	R	Z	N	I	A
C	N	R	Ż	C	C	U	K	I	E	R	N	I	K
P	A	L	A	C	Z	R	A	I	N	I	M	O	K

Pytania:

Czy wiesz, czym zajmują się przedstawiciele tych zawodów?

Czy według Ciebie te zawody będą wciąż wykonywane

Scenariusz 8

Czas trwania: 45 minut

Temat: Czy warto grupować zawody?

Cel ogólny: nabycie przez uczniów umiejętności grupowania zawodów ze względu na przedmiot pracy i cechy psychofizyczne i osobowościowe oraz umiejscowienie swoich preferencji i predyspozycji zawodowych.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- potrafią zdefiniować pojęcia predyspozycji / skłonności zawodowych i określić własne predyspozycje zawodowe,
- dokonują podziału zawodów na grupy ze względu na dominujące czynności (zawody związane z rzeczami, zawody związane z ludźmi, zawody związane z

danymi, zawody związane z przyrodą, zawody związane z działalnością artystyczną),

- przyporządkowują swoje predyspozycje do określonej grupy zawodów na podstawie wyników ankiety skłonności zawodowych,
- dokonują podziału zawodów na grupy ze względu na typy osobowości (społeczny, realistyczny, badawczy, konwencjonalny, przedsiębiorczy, artystyczny),
- przyporządkowują swoje predyspozycje do określonej grupy zawodów na podstawie wyników ankiety typów osobowości.

Metody pracy:

- mini-wykład, dyskusja dydaktyczna (burza mózgów), praca z tekstem, praca z kwestionariuszem ankiety,
- praca indywidualna, praca w małych grupach.

Środki dydaktyczne:

- prezentacja multimedialna (komputer, rzutnik),
- kwestionariusz ankiety + klucze odpowiedzi,
- duże arkusze papieru, flipchart lub tablica, flamastry, kreda, kredki, małe karteczki samoprzylepne.

.....

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie (czas realizacji: 5 minut)

Prowadzący inicjuje dyskusję dydaktyczną (burza mózgów) na temat rozumienia przez uczniów pojęć: predyspozycje / skłonności zawodowe. Następnie prowadzący podsumowuje pomysły uczniów i podaje definicje z literatury przedmiotu.

Ćwiczenie 1: **Grupowanie zawodów według przedmiotu pracy** (czas realizacji: 25 minut)

Prowadzący wprowadza uczniów do zagadnienia związanego z grupowaniem zawodów według przedmiotu pracy. Następnie rozdaje uczniom arkusze *Ankiety skłonności zawodowych* i zachęca do indywidualnego wypełnienia kwestionariusza (uczeń wykonuje ankietę opracowaną przez J. Woroniecką na podstawie B.A. Klimowa)

Prowadzący ogólnie omawia założenia klasyfikacji skłonności zawodowych B.A. Klimowa (mini wykład, prezentacja, slajdy: 10-20)

Ćwiczenie 2: **Charakterystyka grup zawodów** (czas realizacji: 10 minut, prezentacja 5 minut)

Prowadzący dzieli uczniów na 5 zespołów. Zadaniem każdego zespołu jest dokonanie charakterystyki wskazanej grupy zawodów według typologii Klimowa. Pierwsza grupa omawia zawody związane z pracą z ludźmi; druga – zawody związane z techniką; trzecia – zawody związane z przyrodą; czwarta – związane z danymi, piąta – związane

z działalnością artystyczną. Uczniowie dokonują charakterystyki grup zawodów poprzez wskazanie przykładowych zawodów, cech psychofizycznych i przeciwwskazań do wykonywania zawodów z danej grupy. Mogą korzystać z kart podsumowujących informacje nt. danej grupy zawodów. Każda z grup prezentuje wyniki swojej pracy na forum klasy; prowadzący i uczniowie wspólnie uzupełniają charakterystyki grup zawodów.

Ćwiczenie 3: Podział zawodów według zainteresowań (czas realizacji: 30 minut)

Prowadzący wprowadza uczniów do zagadnienia związanego z grupowaniem zawodów według zainteresowań. Następnie rozdaje uczniom arkusze ankiet dotyczących typów osobowości zawodowych według J.L. Hollanda i prosi o indywidualną pracę z kwestionariuszem.

Prowadzący omawia model typów osobowości według J.L. Hollanda i przedstawia podział zawodów według typów osobowości, z uwzględnieniem umiejętności i cech, jakie posiadają różne typy (mini wykład, prezentacja, slajdy: 21-27).

Ćwiczenie 4 (czas realizacji: 10 minut)

Prowadzący prosi uczniów o wskazanie zalet grupowania zawodów. Każdy uczeń na osobnych karteczkach pisze swoje uwagi, następnie karteczki są przyczepiane do tablicy. Prowadzący podsumowuje wyniki poprzez grupowanie opinii uczniów i ewentualnie uzupełnia swoimi uwagami.

Podsumowanie (czas realizacji: 5 minut)

Projekcja filmu „Przymiarka do wyboru zawodów”.

Bibliografia/netografia:

- Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszowska-Rogacz A., Tarnowska M., *Materiały metodyczne - dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów*, Warszawa 2008.
- Lelińska K., *Zawodoznawstwo w planowaniu kariery*, Warszawa 2006.
- Nosal Cz., Piskorz Z., Świątnicki K., *Kwestionariusz preferencji zawodowych J.L. Hollanda jako metoda diagnozy osobowości i zainteresowań zawodowych w procesie doboru kadr* [w]: *Nowoczesne metody doboru i oceny personelu*, red. Witkowski T., Kraków 1998.
- *Przygotowanie uczniów gimnazjum do wyboru zawodu*, red. Sołtysińska G., Woroniecka J., Warszawa 2001.
- „Przymiarka do wyboru zawodu”, <https://www.youtube.com/watch?v=KrC8g5sBGfg>, (stan na dzień 29.12.2016).

N-2

Ankieta skłonności zawodowych według B. A. Klimowa

Ćwiczenie 2:

Prowadzący może podzielić uczniów na mniejsze grupy w taki sposób, żeby nad daną grupą zawodów pracowali uczniowie, którzy w ankiecie skłonności przyporządkowali siebie do tej kategorii; jeśli grupy będą bardzo liczne, można podzielić je dalej – np. część osób zastanawia się nad cechami psychofizycznymi, druga część nad przeciwwskazaniami, etc. Uczniowie otrzymują kartki z podsumowaniem informacji nt. danej grupy zawodów:

GRUPA 1

Instrukcja: Wymień zawody związane z pracą z ludźmi (grupa CZŁOWIEK – CZŁOWIEK)

Grupa obejmuje zawody związane z pracą wymagającą stałego kontaktu z ludźmi (z klientem, pacjentem, kontrahentem, współnikiem, interesariuszem). Zawody związane z nauczaniem i wychowaniem, usługami i handlem, opieką medyczną, udzielaniem informacji i porad.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne: umiejętności łatwego kontaktowania się z ludźmi, pogodne usposobienie, takt, życzliwość, uczciwość, cierpliwość, dyskrecja, rozwaga i opanowanie.

Zawody: nauczyciel, lekarz, pielęgniarka, psycholog, adwokat, sędzia, sprzedawca, dziennikarz, kelner, menedżer, prezenter radiowy i telewizyjny, stewardesa i inne.

Przeciwwskazania: wada wymowy, wady słuchu, utrudniające kontakt z otoczeniem, przewlekłe choroby skóry, widoczne zniekształcenia twarzy, zaburzenia równowagi.

GRUPA 2

Instrukcja: Wymień zawody związane z techniką (grupa CZŁOWIEK – TECHNIKA)

W grupie tej znajdują się zawody, w których praca związana jest z wydobywaniem i przetwarzaniem surowców, obróbką różnorodnych materiałów, produkcją dóbr materialnych, eksploatacją urządzeń.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne: dobra spostrzegawczość, umiejętność obserwacji, odpowiedzialność, zdolność koncentracji uwagi, opanowanie, dokładność, obowiązkowość.

Zawody: Mechanik pojazdów samochodowych, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mechanik obróbki skrawaniem, elektronik, monter aparatury radiowo-telewizyjnej, elektromechanik, elektryk, krawiec, kucharz, piekarz, ciastkarz, cukiernik, murarz, cieśla, stolarz, inżynier budowlany, inżynier mechanik, inżynier elektronik itp.

Przeciwwskazania: wady wzroku, wady słuchu, zaburzenia równowagi, alergię skórne, wady serca, skrzywienie kręgosłupa i inne poważne schorzenia

GRUPA 3

Instrukcja: Wymień zawody związane z przyrodą (grupa CZŁOWIEK – PRZYRODA)

Do tej grupy zalicza się zawody, w których praca wymaga kontaktu z przyrodą: zwierzętami, roślinami, z ich pielęgnacją, uprawą, hodowlą, a ponadto z różnymi zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne: zamiłowanie do przyrody, poczucie odpowiedzialności, zdolności prowadzenia obserwacji, spostrzegawczości, dokładności, zrównoważenia oraz dużej sprawności fizycznej.

Przykładowe zawody: biolog, mikrobiolog, weterynarz, zootechnik, leśnik, rybak, rolnik, ogrodnik, sadownik, pszczelarz, hodowca zwierząt i inne.

Przeciwwskazania: choroba reumatyczna, choroby dróg moczowych, skóry rąk, alergia, duża wada wzroku, duże skrzywienie kręgosłupa, zaburzenia równowagi, wady serca i inne.

GRUPA 4

Instrukcja: Wymień zawody związane z danymi (grupa CZŁOWIEK – DANE / SYSTEM ZNAKÓW)

Grupa ta obejmuje zawody związane z posługiwaniem się systemem znaków i pojęć umownych, jak cyfry, znaki kartograficzne, znaki stenograficzne, kody, graficzne znaki językowe (np. litery), systemy oznakowania pojęć językowych naturalnych i sztucznych. Będą to zawody związane z naukami ścisłymi, niektórymi humanistycznymi.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne: odpowiedzialność, samodzielność, zdolności organizacyjne, dokładność, dobra pamięć, umiejętność przewidywania, spostrzegawczość, systematyczność w działaniu, zdolność skupienia uwagi niezbędna do zapobiegania pomyłkom i błędom.

Zawody: informatyk, matematyk, fizyk, programista, ekonomista, astronom, tłumacz, kreślarz, kartograf, technik dokumentacji budowlanej, księgowy, korektor itp.

Przeciwwskazania: wady wzroku, dyskalkulia

GRUPA 5

Instrukcja: Wymień zawody związane z działalnością artystyczną (grupa CZŁOWIEK – DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA)

W grupie tej znajdują się zawody związane z działalnością artystyczną: muzyczną, plastyczną, aktorsko-sceniczną, organizacją imprez artystycznych, z wykonywaniem wyrobów lub usług o charakterze artystycznym.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne: wrażliwość na potrzeby innych ludzi, wyobraźnia przestrzenna, twórcze myślenie, uzdolnienia artystyczne, uzdolnienia manualne, systematyczność, dokładność, rytmiczność i precyzja.

Zawody: plastyk, rzeźbiarz, konserwator dzieł sztuki, muzyk, aktor, architekt, dekorator wnętrz, grawer, złotnik, zdobnik szkła, projektant odzieży, fotograf

Przeciwwskazania: dla zawodów związanych z plastyką – wrażliwość na działanie środków chemicznych, alergie, daltonizm; powiązanych z muzyką – wada słuchu, brak słuchu muzycznego; teatrem – wada wymowy, choroby krtani i gardła.

N-3

Model teorii osobowości John L. Hollanda

Według teorii Johna L. Hollanda istnieje zależność między osobowością człowieka a miejscem jego pracy. Holland stworzył model nazywany heksagonem, jest to układ 6 typów osobowości, które różnią się między sobą cechami, umiejętnościami i stylem działania.

- Typ społeczny (S) – osoby o tym typie lubią zajęcia z innymi ludźmi, chętnie innym pomagają, doradzają, wyjaśniają, informują, opiekują się. Uważa się, że są oni empatyczni, odpowiedzialni, wyrozumiali, otwarci na problemy innych. Podejmują pracę jako nauczyciel, hostessa, lekarz, ratownik, pielęgniarka, pracownik socjalny.
- Typ realistyczny (R) – osoby o tym typie lubią rozwiązywać różne problemy poprzez działanie, w pracy używają narzędzi. Posiadają talenty praktyczne, manualne. Uważa się, że są oni wytrwali, gospodarni, praktyczni. Podejmują pracę jako elektryk, inżynier, kierowca, ogrodnik, mechanik.
- Typ badawczy (B) – osoby o tym typie lubią w pracy spotykać się ze skomplikowanymi problemami, tworzyć teorie, oceniać, ciągle pogłębiać wiedzę. Uważa się, że są oni inteligentni, niezależni, analityczni, ciekawi świata. Podejmują pracę jako fizyk, socjolog, astronom, farmaceuta, biolog, chemik.
- Typ konwencjonalny (K) – osoby o tym typie lubią zajęcia z danymi, ich porządkowanie. Cenią sobie porządek i bezpieczeństwo. Uważa się, że są oni dokładni, uporządkowani, zorganizowani, sumienni, rzetelni. Podejmują pracę jako kasjer, księgowy, statystyk, recepcjonista, urzędnik biurowy.
- Typ przedsiębiorczy (P) – osoby o tym typie lubią wpływać na innych, kierować, przewodzić, dobrze organizować, podejmować ryzyko. Uważa się, że są ambitni, energiczni, pewni siebie, bystrzy. Podejmują pracę jako menedżer, dyplomata, przedsiębiorca, adwokat, makler.
- Typ artystyczny (A) – osoby o tym typie lubią zajmować się muzyką, literaturą, sztukami pięknymi, tworzyć nowe rzeczy. Uważa się, że są twórczy, kreatywni, obdarzeni wyobraźnią, wrażliwi. Podejmują pracę jako muzyk, aktor, fotograf, malarz, dekorator wnętrz, tancerz, rzeźbiarz.

N-4

Ćwiczenie 3: Podział zawodów według zainteresowań

Uczniowie wypełniają ankietę opartą na teorii Typów osobowości zawodowej według Hollanda

Instrukcja: Zaznacz wszystkie przymiotniki, które najlepiej pasują do Ciebie, następnie podlicz liczbę wskazanych przymiotników w każdej kategorii i wskaż swój kod osobowości.

N-5

Grupowanie zawodów – podsumowanie

Przykładowe sformułowania:

Grupowanie zawodów:

- ułatwia rozeznanie wśród wielu zawodów
- ułatwia dokonanie właściwego wyboru zawodu (np. dostosowanego do osobowości i skłonności zawodowych)
- wskazuje wiele perspektyw i możliwych wyborów zawodu
- wskazuje w jaki sposób można kształtować ścieżkę kariery
- pokazuje jak można modyfikować ścieżkę kariery

Materiały dla uczniów:

U-1

Ankieta skłonności zawodowych (autor: J. Woroniecka na podstawie propozycji B.A. Klimowa)

Źródło: *Przygotowanie uczniów gimnazjum do wyboru zawodu*, red. Sołtysińska G., Woroniecka J., Warszawa 2003.

Instrukcja

Przypuszczalnie potrafisz wykonać wiele czynności. Jeśli jednak mógłbyś / mogłabyś wybierać to, który rodzaj działalności bardziej Ci odpowiada?

W każdym numerze zadania wybierz jedną z dwóch możliwości („a” lub „b”) i zaznacz odpowiedź otaczając kółkiem właściwą literę na arkuszu odpowiedzi. W wyjątkowych przypadkach możesz nic nie wybrać lub wybrać obydwa rodzaje czynności.

Arkusz odpowiedzi do Ankiety skłonności zawodowych

I	II	III	IV	V
1a	1b	2a	2b	3a
3b	4a	4b	5a	5b
6a	-	6b	-	7a
-	7b	8a	-	8b
-	9a	-	9b	-
10a	-	-	10b	-
11a	11b	12a	12b	13a
13b	14a	14b	15a	15b
16a	-	16b	-	17a
-	17b	18a	-	18b
-	19a	-	19b	-
20a	-	-	20b	-
-	-	21a	-	-
-	21b	-	22a	-
22b	-	-	-	23a
23b	-	-	24a	-
-	24b	25a	-	25b
P	T.....	C.....	D.....	A.....

Podsumuj liczbę wyborów w kolumnach pionowych. Uzyskane wyniki różnicują Twoje skłonności do pracy w poszczególnych grupach zawodowych.

Co wolisz?

Numer pytania	Odpowiedź „a”	Odpowiedź „b”
•	Hodować zwierzęta lub uprawiać rośliny.	Obsługiwać maszyny (np. wiertarkę, robot kuchenny, maszynę do szycia)
•	Opiekować się osobą chorą, dbać o przyjmowanie przez nią leków	Wykonywać wykresy, zestawienia, schematy lub proste programy komputerowe
•	Wyrażać na piśmie swoje myśli (pisać wiersze, opowiadania, pamiętniki)	Obserwować rozwój roślin i zwierząt
•	Wykonywać różne przedmioty, wyroby (np. z drewna, tkaniny, metalu, składników spożywczych)	Sprzedawać lub reklamować towary
•	Uczyć się języka obcego, tłumaczyć teksty	Mieć do czynienia z wydawnictwami artystycznymi o muzyce, plastyce, teatrze
•	Zajmować się zwierzętami	Tłumaczyć innym, jak mają coś zrobić
•	Organizować wystawę prac, konkurs recytatorski, dyskotekę, pokaz mody, wycieczkę	Obsługiwać sprzęt gospodarstwa domowego, pojazdy, maszyny
•	Udzielać rad i informacji	Bywać w teatrze, muzeum, na wystawie sztuki
•	Naprawiać różnorodne rzeczy (ubrania, sprzęt mechaniczno-elektryczny)	Wyszukiwać i poprawiać błędy w tekstach, tablicach, rysunkach
•	Prowadzić prace doświadczalne z biologii	Robić obliczenia, rachunki
•	Pracować w sadzie, ogrodzie, na działce	Analizować schematy budowy odbiorników radiowych i telewizyjnych, wykroje odzieży, przepisy kulinarne
•	Rozwiązywać zaistniałe między ludźmi konflikty	Wykonywać rysunki techniczne (sprawdzać je, korygować)
•	Robić zdjęcia artystyczne, malować, tańczyć	Przeprowadzać doświadczenia z roślinami
•	Naprawiać urządzenia i aparaturę medyczną	Nieść pomoc poszkodowanym w wypadku
•	Skrupulatnie wykonywać powierzoną pracę (opisy, pomiary, sprawozdania)	Wyrażać własne przeżycia przez rysunek, muzykę, wiersz
•	Wykonywać analizy laboratoryjne	Przyjmować i leczyć chorych, rozmawiać z nimi
•	Zmieniać wystrój, ozdabiać swoje otoczenie	Montować i naprawiać różne mechanizmy, przyrządy, maszyny (np. samochody, rowery)

•	Prowadzić wycieczki do teatru, muzeum, rajdy turystyczne, itp.	Dyskutować na tematy związane z architekturą i sztuką
•	Reperować uszkodzoną zabawkę, żelazko lub inny drobny sprzęt	Przerysowywać rysunki, napisy, mapy
•	Walczyć ze szkodnikami i chorobami roślin	Obsługiwać komputery, pisać na maszynie
•	Przebywać wśród ludzi, udzielać im pomocy i świadczyć drobne usługi	Składać różne urządzenia, majsterkować
•	Planować wydatki, sporządzać bilans kosztów	Być na wsi i brać udział w zajęciach gospodarskich
•	Lepić z gliny lub modeliny	Wędrować i obserwować naturę
•	Porządkować notatki, dokumenty, rachunki	Czytać czasopisma i książki o tematyce technicznej
•	Zawierać nowe znajomości	Rysować, grać na instrumencie, deklamować

Omówienie grup zawodowych Ankiety skłonności zawodowych (autor: J. Woroniecka na podstawie propozycji B. A. Klimowa)

Źródło: *Przygotowanie uczniów gimnazjum do wyboru zawodu*, red. Sołtysińska G., Woroniecka J., Warszawa 2003.

C Człowiek – Człowiek

Grupa ta obejmuje zawody związane z pracą wymagającą kontaktu z ludźmi, a więc wszędzie tam, gdzie zachodzi konieczność przebywania z interesantem, klientem, pacjentem, kontrahentem, współnikiem. Wymaga ona z reguły umiejętności łatwego kontaktowania się z ludźmi. Wskazane są również, między innymi pogodne usposobienie, takt, życzliwość, uczciwość, cierpliwość, dyskrecja, a także rozważa i opanowanie. Będą to **zawody** związane z: nauczaniem, wychowaniem, usługami i handlem, opieką medyczną, udzielaniem informacji i porad, np.: nauczyciel, lekarz, pielęgniarka, psycholog, adwokat, sędzia, sprzedawca, dziennikarz, kelner, menadżer, prezenter, radiowy i telewizyjny, stewardesa i inne.

Przeciwwskazaniami do wykonywania określonego zawodu mogą być: wada wymowy, niedosłuch utrudniający kontakt z otoczeniem, przewlekłe choroby skóry, widoczne zniekształcenia – zwłaszcza twarzy, zaburzenia równowagi, itp.

T Człowiek – technika

W grupie tej znajdują się zawody, w których praca związana jest z wydobywaniem i przetwarzaniem surowców, obróbką różnorodnych materiałów, produkcją dóbr materialnych, eksploatacją urządzeń. Będą to na przykład **zawody**, jak: mechanik pojazdów samochodowych, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mechanik obróbki skrawaniem, elektronik, monter aparatury radiowo-telewizyjnej, elektromechanik, elektryk. Krawiec, kucharz, piekarz, ciastkarz, cukiernik, murarz, cieśla, stolarz, inżynier budowlany, inżynier mechanik, inżynier elektronik itp. W tej grupie zawodów wymagane są między innymi następujące cechy: dobra spostrzegawczość, umiejętność obserwacji, odpowiedzialność, zdolność koncentracji uwagi, opanowanie, dokładność, obowiązkowość.

Przeciwwskazaniami do wykonywania tych zawodów mogą być: wada wzroku, niedosłuch, zaburzenia równowagi, alergie skórne, wady serca, skrzywienie

kręgosłupa i inne poważne schorzenia (jeśli występują – wskazana jest konsultacja lekarska).

P Człowiek – przyroda

Do tej grupy zalicza się zawody, w których praca wymaga kontaktu z przyrodą: zwierzętami, roślinami, z ich pielęgnacją, uprawą, hodowlą, a ponadto z różnymi zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie. Przykładowe **zawody** to: biolog, mikrobiolog, weterynarz, zootechnik, leśnik, rybak, rolnik, ogrodnik, sadownik, pszczelarz, hodowca zwierząt i inne. Zawody te wymagają zamiłowania do przyrody, poczucia odpowiedzialności, zdolności prowadzenia obserwacji, spostrzegawczości, dokładności, zrównoważenia oraz dużej sprawności fizycznej.

Przeciwwskazaniami, zależnie od zawodu i stanowiska pracy, mogą być: choroba reumatyczna, choroby dróg moczowych, skóry rąk, alergia, duża wada wzroku, duże skrzywienie kręgosłupa, zaburzenia równowagi, wady serca i inne.

D Człowiek – dane / system znaków

Grupa ta obejmuje zawody związane z posługiwaniem się systemem znaków i pojęć umownych, jak cyfry, znaki kartograficzne, znaki stenograficzne, kody, graficzne znaki językowe (np. litery), systemy oznakowania pojęć językowych naturalnych i sztucznych. Będą to **zawody** związane z naukami ścisłymi, niektórymi humanistycznymi, np.: informatyk, matematyk, fizyk, programista, ekonomista, astronom, tłumacz, kreślarz, kartograf, technik dokumentacji budowlanej, księgowy, korektor, itp. Wskazane cechy osobowości to: odpowiedzialność, samodzielność, zdolności organizacyjne, dokładność, dobra pamięć, umiejętność przewidywania, spostrzegawczość, systematyczność w działaniu, zdolność skupienia uwagi niezbędna do zapobiegania pomyłkom i błędom.

A Człowiek – działalność artystyczna

W grupie tej znajdują się zawody związane z działalnością artystyczną: muzyczną, plastyczną, aktorsko – sceniczną, organizacją imprez artystycznych, z wykonywaniem wyrobów lub usług o charakterze artystycznym. Będą to takie **zawody**, jak np.: plastyk, rzeźbiarz, konserwator dzieł sztuki, muzyk, aktor, architekt, dekorator wnętrz, grawer, złotnik, zdobnik szkła, projektant odzieży, fotograf oraz wiele innych. Wskazane cechy osobowości to: wrażliwość estetyczna, wyobraźnia artystyczna, wrażliwość na potrzeby ludzkie, wyobraźnia przestrzenna, twórcze myślenie, uzdolnienia artystyczne, uzdolnienia manualne, systematyczność, dokładność, rytmiczność i precyzja.

Przeciwwskazaniami do wykonywania niektórych zawodów mogą być między innymi: dla zawodów związanych z plastyką – wrażliwość na działanie środków chemicznych, daltonizm; dla zawodów powiązanych z muzyką – wada słuchu, brak słuchu muzycznego; dla zawodów związanych z teatrem – wada wymowy, choroby krtani i gardła.

Ćwiczenie 2: Charakterystyka grup zawodów

GRUPA 1

Wymień zawody związane z pracą z ludźmi (grupa CZŁOWIEK – CZŁOWIEK)

Grupa obejmuje zawody związane z pracą wymagającą stałego kontaktu z ludźmi (z klientem, pacjentem, kontrahentem, współlnikiem, interesariuszem). Zawody związane z nauczaniem i wychowaniem, usługami i handlem, opieką medyczną, udzielaniem informacji i porad.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne:

.....
.....
.....
.....

Zawody:

.....
.....
.....
.....

Przeciwwskazania:

.....
.....
.....
.....

GRUPA 2

Wymień zawody związane z techniką (grupa CZŁOWIEK – TECHNIKA)

W grupie tej znajdują się zawody, w których praca związana jest z wydobywaniem i przetwarzaniem surowców, obróbką różnorodnych materiałów, produkcją dóbr materialnych, eksploatacją urządzeń.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne:

.....
.....
.....
.....

Zawody:

.....
.....
.....
.....

Przeciwwskazania:

.....
.....

.....
.....
GRUPA 3

Wymień zawody związane z przyrodą (grupa CZŁOWIEK – PRZYRODA)

Do tej grupy zalicza się zawody, w których praca wymaga kontaktu z przyrodą: zwierzętami, roślinami, z ich pielęgnacją, uprawą, hodowlą, a ponadto z różnymi zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne:

.....
.....
.....
.....

Zawody:

.....
.....
.....
.....

Przeciwwskazania:

.....
.....
.....
.....

GRUPA 4

Wymień zawody związane z danymi (grupa CZŁOWIEK – DANE / SYSTEM ZNAKÓW)

Grupa ta obejmuje zawody związane z posługiwaniem się systemem znaków i pojęć umownych, jak cyfry, znaki kartograficzne, znaki stenograficzne, kody, graficzne znaki językowe (np. litery), systemy oznakowania pojęć językowych naturalnych i sztucznych. Będą to zawody związane z naukami ścisłymi, niektórymi humanistycznymi.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne:

.....
.....
.....
.....

Zawody:

.....
.....
.....
.....

Przeciwwskazania:

.....
.....
.....
.....

GRUPA 5

Wymień zawody związane z działalnością artystyczną (grupa CZŁOWIEK – DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA)

W grupie tej znajdują się zawody związane z działalnością artystyczną: muzyczną, plastyczną, aktorsko-sceniczną, organizacją imprez artystycznych, z wykonywaniem wyrobów lub usług o charakterze artystycznym.

Rozwiązanie:

Cechy psychofizyczne:

.....
.....
.....
.....

Zawody:

.....
.....
.....
.....

Przeciwwskazania:

.....
.....
.....
.....

U-3

Test Typów Osobowości zawodowych na podstawie Hollanda (przymiotniki)

Źródło: opracowanie własne na podstawie arkusza Biura Karier DSW:

<http://www.biurokarier.dsw.edu.pl/> (stan na dzień 02.01.2017)

Zaznacz wszystkie przymiotniki, które pasują do Ciebie (najlepiej Ciebie charakteryzują). Następnie oblicz, ile słów najlepiej Ciebie opisujących znalazło się w każdym typie osobowości. Wpisz do pogrubionej kratki sumę zaznaczonych określeń z danego typu osobowości. Pod tabelą wpisz do trzech kratek symbole tych typów osobowości (R, B, A, S, P lub K), w których kolejno podkreśliłeś/podkreśliłaś najwięcej

cech, zaczynając od największej. Utworzą one kod Twojej osobowości. Po uzyskaniu kodu sumarycznego, zapoznaj się z charakterystyką swojego typu osobowości.

REALISTYCZNY (R)		BADAWCZY (B)		ARTYSTYCZNY (A)	
Szczery		Analityczny		Skomplikowany	
Uczciwy		Ostrożny		Niedbały	
Materialista		Krytyczny		Emocjonalny	
Swobodny		Ciekawy		Ekspresyjny	
Praktyczny		Niezależny		Idealistyczny	
Wytrwały		Intelektualista		Niepraktyczny	
Skromny		Introwertyk		Pomysłowy	
Nieśmiały		Skromny		Oryginalny	
Stanowczy		Precyzyjny		Niezależny	
Zapobiegliwy		Racjonalny		Intuicyjny	
Pokorny		Powściągliwy		Twórczy	
SPOŁECZNY (S)		PRZEDSIĘBIORCZY (P)		KONWENCJONALNY (K)	
Taktowny		Rozmowny		Skuteczny	
Rozumiejący		Uspołeczniony		Uległy	
Przekonywujący		Ryzykant		Sumienny	
Współpracujący		Ambitny		Tradycyjny	
Przyjazny		Odważny		Posłuszny	
Pomocny		Dominujący		Uporządkowany	
Wnikliwy		Energiczny		Wytrwały	
Uprzejmy		Impulsywny		Praktyczny	
Odpowiedzialny		Optymistyczny		Opanowany	
Uspołeczniony		Pewny siebie		Oszczędny	
Otwarty na innych		Towarzyski		Kontrolujący się	

TWÓJ KOD SUMARYCZNY

--	--	--

Charakterystyka typów osobowości (na podstawie koncepcji Johna L. Hollanda)

TYP REALISTYCZNY (R):

Cechy: niezależność, odpowiedzialność, systematyczność, sprawność fizyczna, logika.

Typ realistyczny lubi podejmowanie ryzyka, rozwiązywanie konkretnych problemów, posługiwanie się narzędziami i maszynami (przykładowe zawody: stolarz, hydraulik, kierowca)

TYP BADAWCZY (B):

Cechy: ciekawość świata, intelektualizm, precyzja, posiada uzdolnienia matematyczne i naukowe.

Typ badawczy lubi studiowanie, wyzwania, wymianę myśli i skomplikowane, abstrakcyjne problemy (przykładowe zawody: biolog, psycholog, fizyk, chemik).

TYP KONWENCJONALNY (K):

Cechy: łagodne usposobienie, dokładność, odpowiedzialność, sumienność, brak elastyczności.

W pracy lubią mieć do czynienia z danymi i przestrzegać jasno zdefiniowanych procedur (przykładowe zawody: księgowa, urzędnik, sekretarka).

TYP ARTYSTYCZNY (A):

Cechy: kreatywność, poczucie estetyki, analizowanie swoich myśli i uczuć, ekspresyjność.

W pracy preferują kreatywne podejście do rozwiązywania problemów, często podejmują decyzje na podstawie intuicji (przykładowe zawody: malarz, rzeźbiarz, aktor).

TYP PRZEDSIĘBIORCZY (P):

Cechy: pełna wiara we własne siły, chęć dominacji, niezależność.

W pracy z ludźmi podczas wykonywania zadań kieruje się uczuciami i logiką (przykładowe zawody: przedsiębiorca, przedstawiciel handlowy)

TYP SPOŁECZNY (S):

Cechy: otwartość na kontakty z ludźmi, zainteresowanie ludźmi, uczuciowość, potrzeba wspierania.

W pracy z innymi kieruje się uczuciami, jest empatyczny (przykładowe zawody: nauczyciel, pedagog, doradca zawodowy).

Scenariusz 9

Czas trwania: 45 minut

Temat: Oferty pracy.

Cel ogólny: nabycie umiejętności analizy ofert pracy pod kątem posiadanych kwalifikacji.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- wiedzą czym są źródła informacji o potencjalnych miejscach pracy,
- potrafią szukać ofert pracy, analizować treść ogłoszeń dotyczących pracy oraz porównywać posiadane kwalifikacje z wymaganiami zawartymi w ofercie pracy,
- rozumieją znaczenie dopasowania kwalifikacji/umiejętności do ofert pracy.

Metody pracy:

- praca w grupach,
- wykład ,
- praca w parach.

Środki dydaktyczne:

- materiał dla uczniów U-1 i U-2,
- tablica, flipchart.

.....

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie: (5 minut)

Prowadzący pyta uczniów, czy znają osoby, które szukają pracy, jeśli tak to gdzie szukają/mogą szukać informacji? Odpowiedzi zapisuje na tablicy, następnie prosi uczniów

o zastanowienie się, gdzie jeszcze można szukać informacji.

Ćwiczenie 1 Gdzie można szukać pracy? (10 minut)

Prowadzący dzieli klasę na zespoły 4-5 osobowe, które otrzymują karty z informacjami (wykształcenie, kwalifikacje, umiejętności) na temat różnych osób (U-1) (prowadzący może opracować więcej kart z opisami osób poszukujących pracy). Zadaniem uczniów jest zastanowienie się, gdzie każda z osób mogłaby szukać pracy.

Ćwiczenie 2 Jak czytać oferty pracy? (20 minut)

Prowadzący rozdaje uczniom przykładowe oferty pracy (U-2). Zadanie polega na wyszukaniu najbardziej interesującej ofert pracy dla każdej z osób (prowadzący może dostarczyć więcej przykładowych, aktualnych ofert pracy z prasy lub Internetu) oraz odpowiedzi na pytania, które cechy pomagają, a które utrudniają znalezienie pracy?

Ćwiczenie 3 Jak przekonać do siebie przyszłego pracodawcę? (10 minut)

Prowadzący prosi uczniów, aby w parach zastanowili się, która z ofert pracy najbardziej odpowiada kwalifikacjom wybranej osoby (otrzymanej w poprzednim ćwiczeniu) oraz o przygotowanie 4 zdań, którymi mogliby przekonać do siebie przyszłego pracodawcę. Prowadzący podsumowuje wnioski uczniów oraz zwraca ich uwagę na to, że warto studiować oferty pracy pod kątem aktualnych możliwości zatrudnienia i zmian w ofertach, w tym zmian w nazwach stanowisk dotyczących zbliżonego rodzaju pracy.

Bibliografia/netografia:

- Wydra J., Konik S., *Praca wymarzona. Jak ją skutecznie znaleźć.*, Helion, Warszawa 2008.

- www.pracuj.pl (stan na dzień 31 stycznia 2017 r.)
- Rozmiarek J., *Praca jak szukać zmieniać utrzymać. Vademecum pracownika*. Książka i Wiedza, Warszawa 2009.

Materiały dla uczniów

U-1 Przykładowe oferty pracy

Analitik biznesowy IT

Miejsce pracy: Warszawa

Zespół Retailowy zajmuje się wdrażaniem nowoczesnych rozwiązań informatycznych dla klientów zajmujących się handlem detalicznym i hurtowym.

Opis stanowiska:

- Uzgadnianie i analizowanie wymagań biznesowych z klientem dla systemów informatycznych.
- Definicja procesu, tworzenie specyfikacji funkcjonalnych.
- Bieżąca współpraca z programistami w celu koordynacji wdrożeń oraz eliminowania usterek w istniejącym oprogramowaniu.
- Zapewnianie wsparcia analitycznego dla klienta oraz zespołu programistycznego na etapach projektowania, programowania i testowania systemów informatycznych.

Wymagania:

- Wykształcenie wyższe
- Minimum 2 lata doświadczenia na podobnym stanowisku
- Podstawowe umiejętności programowania,
- Doświadczenie we wdrażaniu projektów IT mile widziane.
- Bardzo dobra znajomość języka angielskiego i polskiego.
- Wysoce rozwinięte umiejętności interpersonalne.
- Umiejętność pracy w zespole
- Dyspozycyjność oraz mobilność w zakresie realizacji projektów na terenie całej Polski oraz poza granicami kraju. Siedziba firmy znajduje się w Warszawie.

Młodszy Specjalista ds. Księgowości z językiem francuskim

Miejsce pracy: Warszawa

Aplikuj do nas i rozwijaj się razem z nami!

Zakres obowiązków:

- księgowanie faktur, rachunków i wyciągów bankowych;
- przetwarzanie dokumentów księgowych;
- ścisła współpraca z oddziałami firmy na świecie.

Wymagania:

- znajomość języka francuskiego i angielskiego na poziomie min. B2 - warunek konieczny;
- wykształcenie wyższe lub w trakcie studiów (preferowane kierunki: Ekonomia/Rachunkowość/Księgowość);
- dobra znajomość obsługi programu MS Excel;
- dobra organizacja pracy;
- skrupulatność;
- wysoko rozwinięte umiejętności komunikacyjne;
- zorientowanie na pracę zespołową;

- zdolności szybkiego przyswajania wiedzy.

Mile widziane będzie:

- znajomość zagadnień finansowo-księgowych;
- doświadczenie w pracy administracyjnej lub księgowej;
- umiejętność księgowania np. faktur.

Pracownik Recepcji / Front Desk

Miejsce pracy: Kielce

Osoba pracująca na tym stanowisku będzie odpowiedzialna za:

obsługę gości (witanie oraz odpowiednie przekierowywanie) oraz oficjalnych, zagranicznych delegacji (przygotowywanie sal konferencyjnych, dbanie o odpowiednie wyposażenie),

- składanie zamówień na materiały biurowe oraz codzienne artykuły eksploatacyjne,
- obsługę korespondencji przychodzącej i wychodzącej, nadzór nad prawidłowym obiegiem przesyłek kurierskich oraz dokumentów,
- współpracę z firmą sprząającą w zakresie wszelkich potencjalnych nieprawidłowości, nadzór i zarządzanie kluczami,
- nadzorowanie poprawnego działania automatów kawowych (prace zw. z ich eksploatacją, składanie ew. reklamacji do producentów oraz zapytań o nowe oferty),
- wsparcie w bieżących pracach administracyjnych, dokonywanie sporadycznych tłumaczeń,
- pełnienie funkcji Asystenta/-tki Zarządu,

Wymagamy:

- bardzo dobrej znajomości języka angielskiego,
- inicjatywy i zaangażowania,
- kreatywności i dobrej organizacji pracy,
- umiejętności pracy nad wieloma zagadnieniami jednocześnie,
- samodzielności, wysokiej kultury osobistej,
- elastyczności i otwartości,
- komunikatywności oraz umiejętności nawiązywania dobrego kontaktu z ludźmi.

Dodatkowym atutem będzie:

- znajomość języka niemieckiego,
- doświadczenie w pracy na podobnym stanowisku.

Osoby zainteresowane prosimy o przesłanie CV w języku angielskim

Kierownik Restauracji KFC

Miejsce pracy: Konin

Chcesz zostać **Kierownikiem** w restauracji KFC?

Jeśli jesteś:

- **gościnny** – bo u nas to podstawa, lubimy ludzi i często się do nich uśmiechamy :)
- **zaangażowany i pracowity** – czyli zupełnie jak my kochasz wyzwania!
- **zorganizowany i przedsiębiorczy** – swoje miejsce pracy traktujesz jak własny biznes
- **ambitny** – z łatwością analizujesz dane i chcesz osiągać jak najlepsze wyniki
- **energiczny i empatyczny** – zależy Ci na zgranym zespole i wzmacniasz go swoim entuzjazmem
- **pomysłowy** – rozwiązanie jakiegokolwiek problemu to dla Ciebie nic trudnego!
- **głodny wiedzy** – ciągle chcesz więcej, jak my lubisz uczyć się od innych
-

A dodatkowo **zarządzałeś zespołem pracowników przez minimum rok.**

KFC to miejsce dla Ciebie!

U nas:

Poznasz kogoś fajnego. Będiesz częścią zgranej i wesołej paczki!

Dostaniesz coś ekstra. Mamy nagrody i premie dla najlepszych!

Jeśli chcesz, zostaniesz menadżerem restauracji. Awans po kilku miesiącach pracy? Wszystko w Twoich rękach! U nas 80% awansów odbywa się wewnętrznie.

Otrzymasz ulubione produkty KFC w super cenach. Nasi współpracownicy i przyjaciele płacą dużo mniej!

Zrelaksujesz się i odpoczniesz po pracy. Bez problemu, dzięki bogatej ofercie programu kafeterii!

Będziesz mógł doskonalić swoje umiejętności. W KFC oferujemy solidne szkolenia na każdym szczeblu.

Otrzymasz od nas umowę o pracę i stabilne zatrudnienie. W KFC gwarantujemy pensję na czas. Dotrzymujemy słowa!

Kelner/Kelnerka

Restauracja MOCCA D'ORO w Łaziska Górne / Mikołów poszukuje kandydatów na stanowisko kelner/kelnerka.

Region: śląskie

Opis stanowiska:

Jeśli jesteś osobą odpowiedzialną, dyspozycyjną, kreatywną, energiczną, ogarniętą w dodatku uśmiechniętą i pozytywnie zakręconą, to ta praca jest dla Ciebie !! :) :D ;D

Wymagania:

Doświadczenie bardzo mile widziane

Oferujemy:

Oferujemy ciekawą pracę w młodym, zgranym zespole, elastyczne godziny pracy, system szkoleń oraz możliwości dalszego rozwoju.

Rejestratorka Medyczna

(Umowa o pracę)

Rekrutacja ukryta

Firma działająca w branży biotechnologii i usług medycznych poszukuje

do **Działu Rejestracji i Obsługi Pacjenta** osoby na stanowisko:

Miejsce pracy: Poznań

Region: wielkopolskie

Zadania:

- bezpośrednia i telefoniczna obsługa Pacjentów
- umawianie Pacjentów na badania i konsultacje specjalistyczne
- udzielanie informacji o zakresie i możliwościach wykonywania usług
- przygotowanie i nadzór nad dokumentacją medyczną Pacjenta
- obsługa kasy fiskalnej i terminala do płatności kartą
- obsługa aplikacji komputerowych (Word, Excel, PowerPoint, Outlook) oraz programu do rejestracji
- zapewnienie sprawnego przepływu informacji i dokumentów
- dbanie o pozytywny wizerunek firmy

Wymagania:

- wykształcenie co najmniej średnie, preferowane wyższe z zakresu nauk biologiczno-medycznych
- doświadczenie w pracy jako rejestratorka medyczna
- dobra organizacja pracy
- wysokie umiejętności komunikacyjne i umiejętność pracy w Zespole
- dyspozycyjność i odpowiedzialność
- umiejętność obsługi komputera w zakresie pakietu MS Office oraz baz medycznych
- znajomość języka angielskiego w stopniu komunikatywnym

Dodatkowymi atutami będą:

- doświadczenie w branży medycznej, doświadczenie w pracy w poradni lub przychodni podmiotu leczniczego
- mile widziane referencje z poprzednich miejsc pracy

Materiał dla uczniów

U2 Przykładowe opisy osób poszukujących pracy

Kandydat A

Absolwent liceum ogólnokształcącego

Wiek: 22 lat

Płeć: kobieta

Umiejętności: zna bardzo dobrze język angielski oraz dobrze język francuski, obsługa komputera

Doświadczenie zawodowe: brak

Inne: szuka pracy w Warszawie

Kandydat B

Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierunek informatyka

Wiek: 45 lat

Płeć: męczyzna

Umiejętności: zna bardzo dobrze język angielski techniczny oraz język niemiecki ogólny, zna języki programowania

Doświadczenie zawodowe: 20 pracy na stanowisku informatyka

Inne: może pracować poza Polską

Kandydat C

Absolwentka technikum gastronomicznego

Wiek: 33 lata

Płeć: kobieta

Umiejętności podstawowe: kurs prawa jazdy kategorii B, brak znajomości języków obcych

Doświadczenie zawodowe: 10 lat pracy w charakterze pomocy kuchennej

Kandydat D

Absolwent Politechniki Krakowskiej, kierunek budownictwo

Wiek: 26 lata

Płeć: męczyzna

Umiejętności: biegła znajomość języka rosyjskiego i angielskiego, uprawnienia budowlane, ukończone kursy w zakresie aranżacji wnętrz

Doświadczenie zawodowe: brak

Inne: szuka pracy w niepełnym wymiarze godzin

Scenariusz 10

Czas trwania: 45 minut

Temat: Gdzie mogę się dalej uczyć?

Cel ogólny: uświadomienie sobie dalszych możliwości/ścieżek kształcenia.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- wiedzą gdzie mogą się kształcić po ukończeniu gimnazjum,
- potrafią dokonać wyboru rodzaju szkoły,
- rozumieją różnice pomiędzy poszczególnymi rodzajami szkół.

Metody pracy:

- praca w grupach,
- wykład,
- praca w parach,

Środki dydaktyczne:

- materiał dla uczniów U-1,
- tablica, flipchart.

.....

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie: (20 minut)

Prowadzący pisze na tablicy motto „Jeśli nie wiesz czego chcesz, nigdy tego nie osiągniesz”

i zwraca uwagę uczniów na fakt, iż najpóźniej w 3 klasie gimnazjum będą musieli podjąć decyzję dotyczącą dalszej edukacji pod kątem wyboru właściwej dla każdego ścieżki kształcenia ponadgimnazjalnego. Ponieważ czas szybko upływa, więc już teraz warto się zastanawiać, która z dróg jest najwłaściwsza.

Prowadzący rozdaje uczniom schemat szkolnictwa ponadgimnazjalnego (U-1 - w zależności od uwarunkowań zawierający obydwa lub tylko aktualny schemat) Wspólnie z uczniami analizuje schemat, zwracając uwagę na drożność kształcenia – zasada dostępności dla każdego z kolejnych szczebli kształcenia, od szkoły podstawowej do studiów wyższych i doktoranckich.

Ćwiczenie 1 Źródła informacji o szkołach ponadgimnazjalnych (10 minut)

Prowadzący dzieli klasę na grupy, każda grupa wypisuje na kartkach wszystkie źródła informacji o szkołach ponadgimnazjalnych. Następnie liderzy grup prezentują efekty pracy,

a prowadzący wypisuje na tablicy wszystkie wymieniane źródła informacji.

Ćwiczenie 2 Mój wybór dalszej ścieżki edukacji (20 minut).

Prowadzący prosi uczniów, żeby zastanowili się w parach, jaką ścieżkę edukacji wybraliby, gdyby w tym momencie musieli dokonywać wyboru i uzasadnili w rozmowie z partnerem dlaczego. Następnie każdy uczeń opisuje wybór i motywację osoby, z którą był w parze. Prowadzący podsumowuje wybory uczniów, podkreślając fakt, iż warto jak najwcześniej zastanawiać się na możliwych wyborami, aby móc z biegiem czasu, weryfikując plany, ostatecznie dokonać jak najbardziej optymalnych wyborów, które doprowadzą do wyznaczonego celu.

Bibliografia/netografia:

- www.reformaedukacji.men.gov.pl (stan na dzień 14 lutego 2017r)

Materiały dla uczniów

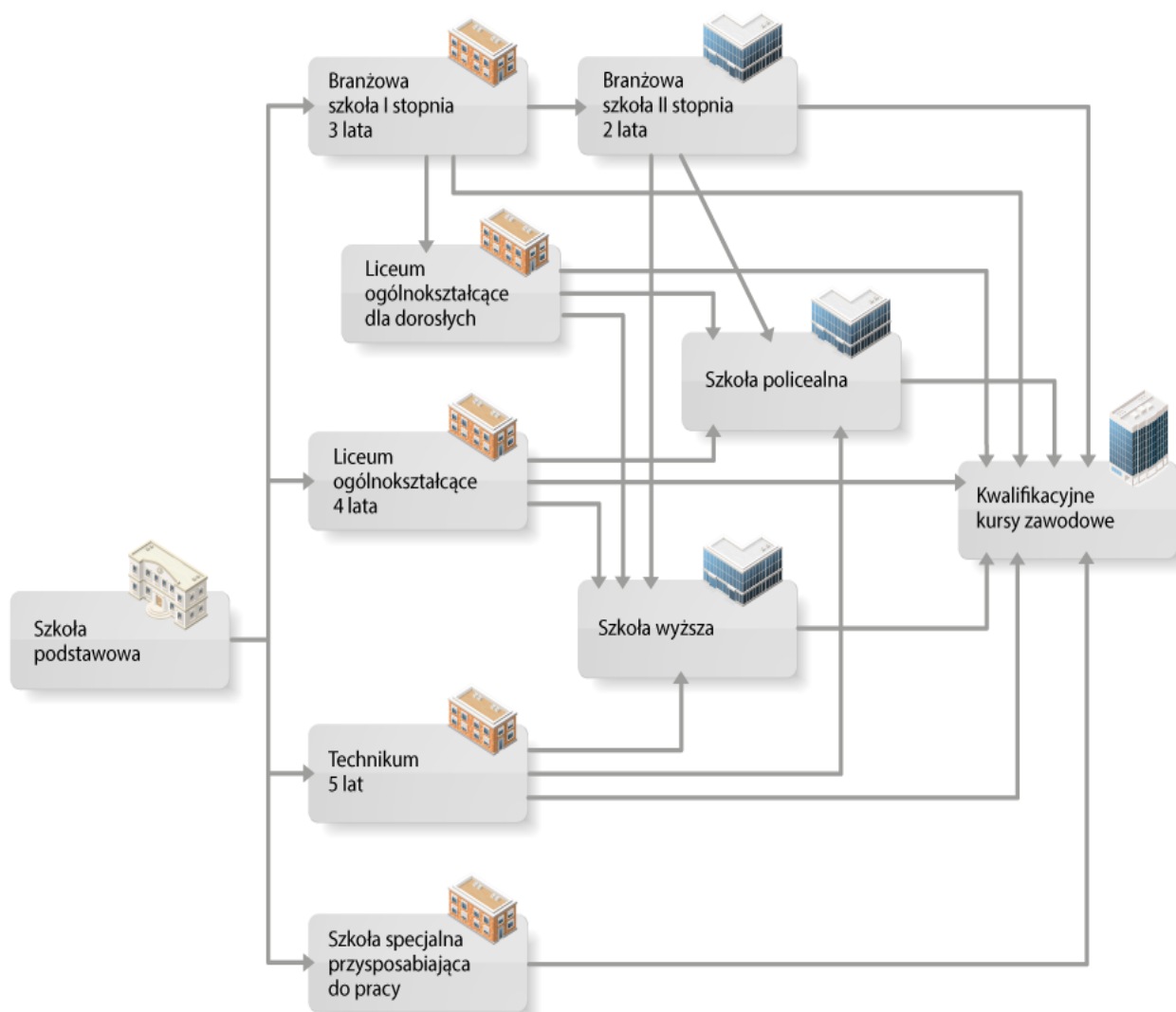
U-1 Schemat szkolnictwa ponadgimnazjalnego obecny i planowany

TAK JEST

- 6-letnia szkoła podstawowa
- 3-letnie gimnazjum
- 3-letnie liceum ogólnokształcące
- 4-letniego technikum
- 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa
- szkoła policealna
- studia I stopnia - licencjackie lub inżynierskie
- studia II stopnia - magisterskie
- studia III stopnia - doktoranckie

TAK BĘDZIE

- 8-letnia szkoła podstawowa
- 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- 5-letnie technikum,
- 3-letnia branżowa szkoła I stopnia,
- 3-letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
- 2-letnia branżowa szkoła II stopnia,
- szkoła policealna
- studia I stopnia - licencjackie lub inżynierskie
- studia II stopnia - magisterskie
- studia III stopnia - doktoranckie

IPD

Indywidualny Plan Działania

Imię i Nazwisko:

Szkoła

Klasa:

Data sporządzenia IPD:

Wykonane testy :

Lp.	Rodzaj narzędzia	Potwierdzenie wykonania *
1.	Diagnostyka temperamentu według testu H.J. Eysencka	
2.	Test Le Senne'a	
3.	Test Typów Osobowości Zawodowych na podstawie J. Hollanda	
4.	Ankieta skłonności zawodowych	
5.	Test zainteresowań	
6.	Kwestionariusz uzdolnień	
7.	„Ja od A do Z”	
8.	Ankieta „Moje wartości” kl. VIII	
9.	Ankieta „Mój stan zdrowia”	
10.	Hierarchia wartości kl. VIII	
11.	...	

** proszę zaznaczyć krzyżykiem, które testy zostały wykonane*

Potwierdzenie odbioru IPD

.....
Podpis ucznia

.....
Podpis doradcy zawodowego

• **Samopoznanie czyli jaki jestem?**

Oceny	Kl. V	Kl. VI	Kl. VII	Kl. VIII
	Koniec roku	Koniec roku	Koniec roku	Koniec roku

Średnia ocen				
matematyczno - przyrodnicze				
humanistyczne				

**Metody, narzędzia i testy wykorzystane podczas zajęć warsztatowych lub
rozmowy indywidualnej z doradcą zawodowym**

Lp.	Rodzaj narzędzia	Komentarz ucznia
1.	Diagnostyka temperamentu według testu H.J. Eysencka	
	Skala nakierowania na otoczenie: - znacząca introwersja - umiarkowana introwersja - umiarkowana ekstrawersja - znacząca ekstrawersja	Stołość emocjonalna: - wysoka stabilność emocjonalna - średnia stabilność - wysoka niestabilność emocjonalna - bardzo wysoka niestabilność
2.	Osobowość Test Le Senne'a	
	Nerwowiec Sangwinik Apatyk Pasjonat Sentymentalny Amorfik Choleryk Flegmatyk	
3.	Test zainteresowań	
	Z. techniczne Z. przyrodnicze, humanistyczne Z. Z. matematyczne i fizyczne Z. społeczne	
4.	Kwestionariusz uzdolnień	
	I. Uzdolnienia werbalne II. Uzdolnienia techniczno – przestrzenne III. Uzdolnienia artystyczne IV. Zdolności organizacyjne V. Zdolności manualne	
5.	Test Typów Osobowości Zawodowych na podstawie J. Hollanda	
	Realistyczny Społeczny Badawczy Inicjator Artystyczny Tradycyjny	

6.	Ankieta skłonności zawodowych według B. A. Klimowa	
	CZŁOWIEK DANE	TECHNIKA DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA
8.	Ankieta "Moje wartości" klasa VIII	
	I. Niezależność Władza V. Sukcesy osobowości IX. Życie rodzinne II. Uznanie społeczne VI. Pasja tworzenia X. Wiedza III. Pieniądze VII. Pomoc innym IV. VIII. Rozwój	
9.	Ankieta „Mój stan zdrowia”	komentarz
10.	...	

Moja osobowość - krótka charakterystyka

--

Jaki jestem?

Mocne strony

--

Strony do dalszego rozwoju

--

Moje zainteresowania i hobby

--

Moja hierarchia wartości (co chciałbym osiągnąć?)

Moje zdolności

Ulubione przedmioty szkolne

Zajęcia pozaszkolne, w których uczestniczę

• **Zawodoznawstwo czyli kim mogę zostać?**

Zawód, który chciałbym wykonywać 1:

.....

Opis środowiska pracy w zawodzie (zadania, czynności, wymagania, predyspozycje)

Zawód, który chciałbym wykonywać 2:

.....

Opis środowiska pracy w zawodzie (zadania, czynności, wymagania, predyspozycje)

- Rynek edukacji i pracy czyli jaką pójść drogą?

Wybrana szkoła ponadgimnazjalna: rodzaj, profil, kierunek

--

Rekrutacja do szkoły ponadgimnazjalnej (terminy)

--

Moje dodatkowe kwalifikacje: zaświadczenia, świadectwa, certyfikaty

--

Moje szanse na rynku pracy

Wolontariat – doświadczenia, plany

--

Wymagania pracodawców – co wiem o nich już dzisiaj?

--

- Planowanie czyli jak to zrobić?

Podróż do przyszłości

Ja za 2 lata

--

Ja za 5 lat

Ja za 10 lat

Podsumowanie - Mapa drogowa mojego planu

Dalsza edukacja – plan A (Check lista)

Dalsza edukacja – plan B (Check lista)

Mój wymarzony zawód 1 (Check lista)

.....
.....

Mój wymarzony zawód 2 (Check lista)

.....
.....

Sieć wsparcia mojej kariery

1.	Osoby z mojej rodziny	
2.	Osoby z mojego środowiska	
3.	Osoby ze szkoły	

4.	Instytucje	
5.	...	

Źródło: Opracowanie na podstawie IPD dr Mariana Piekarskiego,
Centrum Pedagogiki i Psychologii Politechniki Krakowskiej